

Sveriges största tidning om nykterhet, alkohol och andra droger

accent

Nº2 2021

En tidning från
IOGT-NTO

Lena Nordström
- fri från både fängelset
och beroendet.

Befriad

Fiasko för alkoholcatering • **Julius Kramer** redo för Somalia • **Kör av nyktra** röster bär ny strategi • **"Allt är bäst med Junis"** • **Njutning och hälsa** styr politiken

PLUS

Rigga för kongress-
känsla på distans!

FÖRLÅT

OM VI TRÄNGER OSS PÅ, MEN

VI KOMMER HEM TILL DIG

I SOMMAR

Med oss har vi diskussioner om framtiden, flera olika seminarier, nattcafé och ett direktsänt kvällsmagasin. Morgongympa, quiz och en hel del andra aktiviteter följer också med. Hoppas du är hemma 28 juni till 4 juli. Annars följer vi med dig i din mobil.

KONGRESS
IOGT-NTO★2021

 BIDRA MED FEST

Bidra med
digitala aktiviteter, upptåg
och festligheter? Mejla på:
kongress2021@iogt.se

Se allt
som händer på
[IOGT.SE/KONGRESS](https://iogt.se/kongress)

Innehåll #2 2021

Foto: Lena Granefelt

Porträttet: Julius Kramer
på väg till Somalia.

TEMA: Dubbel fångenskap

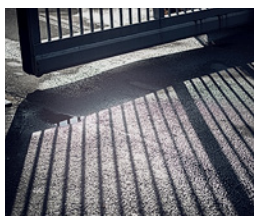

Foto: Magnus Hallgren/DN/TT

24 Lena Nordström och Annika Östberg är ense: Behandlingen räddade våra liv.

Foto: Privat

28 "Fel att lägga ned fungerande behandling", säger Birgitta Göransson.

Foto: Fredrik Sandberg / TT

30 "Fängelsetiden är för kort för vård", säger Martin Lardén, Kriminalvården.

Ledare

- 4 **IOGT-NTO** ger folkhälsan röst.

Politik

- 6 **Fiasko för Alkohol-catering**
Efterfrågan verkar närmast obefintlig.
- 9 **Ny ANDTS-strategi** "Ganska bra", tycker IOGT-NTO:s drogpolitiska chef Irma Kilim.

Forskning

- 16 **Njutning eller hälsa?** Valet styr prioriteringar och politik.
- 19 **Forskaren Agneta Öjehagen**
"Nu kan jag välja det jag tycker är mest intressant."

I rörelse

- 34 **Oro i IOGT-NTO:s distrikt**
Kommer verksamheten igång igen?
- 40 **Unga sviker rörelsen** Ny studie har tagit reda på varför.

Reportage

- 10 **Julius Kramers** specialitet är konfliktlösning.
- 20 **Barndomstrauman** ofta bakom kvinnors beroendeproblem.
- 22 **Tema: Dubbel fångenskap**
7 av 10 i svenska fängelser har drogproblem. Nu hotas fungerande behandling.
- 32 **Ny strategi för IOGT-NTO**
Förbundsstyrelsen presenterar sitt förslag, som nu är ute på remiss.
- 42 **I fokus** Rigma för digital kongress.
- 44 **Junisyra** Snön yrde när Accent besökte föreningen Kraft och vilja i Söderhamn.

Ordföranden

- 50 **Johnny Mostacero** Ny strategi ska göra våra röster tydligare.

Accentpodden
Hör Annika Östberg
berätta om vad tolvstegs-
programmet betytt
för henne.

IOGT-NTO ger folkhälsan röst

utredningen om "gårdsförsäljning" (i praktiken uppsminkad fabriksförsäljning) sitter 15 personer. Förutom utredaren är det bland annat sakkunniga, företrädare för konkurrensvårdande, och från folkhälsovårdande myndigheter.

Värt att notera är att de ekonomiska vinstintressena tilldelats hela fyra platser. Föreningen svenskt vin, Sveriges oberoende småbryggerier, branschorganisationen för den svenska besöksnäringen Visita, samt Lantbrukarnas riksförbund, LRF, är representerade. Samtliga talar sig varma för "gårdsförsäljning" som de hoppas ska ge klirr i kassan.

Men från civilsamhället finns endast två aktörer representerade: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, och IOGT-NTO. CAN är en organisation vars uppdrag är att sprida kunskap om konsumtions- och skadeutvecklingen av alkohol och andra droger. Ordföranden i CAN tillsätts av regeringen och några av styrelsens ledamöter tillsätts bland annat av Folkhälsomyndigheten.

Och så har vi IOGT-NTO då. En folkrörelse vars mål är ett nyktrare samhälle. IOGT-NTO har inget vinstintresse, inget myndighetsuppdrag, inga instruktioner utifrån eller uppifrån att följa eller

kompromissa om. IOGT-NTO består av människor i alla åldrar, från alla delar av landet, med olika bakgrund, erfarenheter, etnicitet, politisk tillhörighet, och livsåskådning. Men med ett gemensamt intresse – att stå upp för folkhälsan.

IOGT-NTO har inget ekonomiskt att vinna – vare sig på om "gårdsförsäljning" blir verklighet eller ej. Men mänskligt och samhällsligt har många allt att vinna på att IOGT-NTO:s röst blir hörd.

"Mänskligt och samhällsligt har många allt att vinna på att IOGT-NTO:s röst blir hörd."

Ulrica Ambjörn
chefredaktör

Ulrica väljer

För längre, ljusare och varmare

dagar, som ökar möjligheten för fler att umgås utomhus och bryta pandemi-tristessen.

För Kriminalvårdens planer

på att lägga ned drogbehandling som alla intygar fungerar, sidan 22.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning: 6 april
Nästa nummer: 18 juni

Ulrica Ambjörn

Chefredaktör och ansvarig utgivare
073-372 62 51
ulrica.ambjorn@iogt.se

Eva Ekeröth

Reporter
073-372 62 50
eva.ekeroth@iogt.se

Jens Wingren

Reporter
073-372 62 53
jens.wingren@iogt.se

Layout och produktion

Spektra

Omslag

Lena Nordström
Foto: Anna Simonsson

Bildbehandling

Fernando Medina/Spektra

Adress Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

Mejl accent@iogt.se

Webbplats www.accentmagasin.se

IOGT-NTO:s förbundskansli

Tel: 08-672 60 00, Besöksadress:

Gammelgårdsvägen 38, Stora
Essingen, Stockholm, www.iogt.se

Annonsbokning accent@iogt.se

Tryck Stibo, Katrineholm.

Obeställt material Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder, samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

Lagring Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering.

I princip publiceras inget material med sådant förbehåll.

ISSN 0345-0406.

Medlem i Sveriges Tidskrifter.

Adressändring

medlemsservice@iogt.se
08-672 60 38

Prenumeration

08-672 60 38
prenumeration@iogt.se
295 kr/år

**SVERIGES
TIDSKRIFT**

Skriv till oss!
accent@iogt.se eller
Box 12825, 112 97
Stockholm

”Det är vi tillsammans som bestämmer om vår rörelse ska växa”

 Antalet medlemmar i IOGT-NTO har minskat och mycket kan självklart bero på pandemin.

Organisationen minskade dock antalet medlemmar även åren före pandemin. Den här utvecklingen beror på oss som medlemmar och föreningsledare. En aktiv förening drar till sig människor som vill få positiva upplevelser och samtidigt ny kunskap. En aktiv förening ökar motivationen för medlemskapet. Vi har så mycket värdefullt att tillföra samhället och genom medlemskap får man vänner

som man annars aldrig fått. Samtidigt väcker vår livsstil uppmärksamhet och tankar hos många människor.

Aktiva föreningar är väldigt viktiga i vårt samhälle. Vi behövs för demokratin. Vi skall komma ihåg att nykterhetsrörelsen byggt upp vårt demokratiska samhällsskick. Våra föreningsmöten lärde medlemmarna hur man fattade beslut där alla hade möjligheter att delta. Men vi har blivit dåliga på att hålla föreningsmöten. Det blir på ett år några få föreningsmöten utöver årsmötet.

Styrelsen får sköta de viktiga besluten under året.

Jag läste årsberättelsen för vår förening för år 1940. Då hade man haft 38 protokollförda möten. Detta ger oss en tankeställare om vikten av att bibehålla en hållbar demokrati. Vi behövs som en motvikt till allt negativt som händer. Vi hjälper också många att utvecklas som människor. Det är vi tillsammans som bestämmer om vår rörelse skall växa till glädje och nytta för samhället, föreningen, och inte minst oss själva.

Bengt Isaksson
Vetlanda

Ur flödet

 Bara för att ni i IOGT-NTO är omoraliska profitörer som använder bedräglig verksamhet i syfte att lura folk, så innebär det inte att alla småföretagare är det.

Magnus Karperryd. En av många reaktioner på IOGT-NTO:s satirkampanj på temat gårdsförsäljning.

”Vem vill du vara?
Kung, kung i baren,
eller kung, kung,
kung bland barnen?”

Kristoffer Appelquist i humorprogrammet Svenska nyheter, SVT, om alkoholens baksidor och kostnader.

Foto: Therese Winberg

Rättelse: I nr 1 blev det fel. IOGT-NTO Svea har en manlig ordförande.

Nyfiken på att vara Junis-ledare?

Digitalt och gratis!

Junis bjuder in dig som är medlem i IOGT-NTO-rörelsen till en digital träff där du får veta mer om hur du kan göra skillnad för barn genom att engagera dig i vår verksamhet. Här får du bland annat reda på vilken utbildning som erbjuds våra ledare, vad du får ut av ledarskapet och på vilka fler sätt du kan stötta Junis på din ort.

Du kan välja mellan två olika datum:

4 maj kl. 18.00-19.00
20 maj kl. 19.00-20.00

Träffarna är gratis och sker på Zoom. Du behöver inte anmäla dig, men du kan välja att få en påminnelse innan träffen börjar. Länkar och mer information hittar du här.

www.junis.se/nyfiken

Fiasko för alkoholcatering

Efterfrågan på att få alkohol hemlevererad med restaurangmat verkar närmast obefintlig.

Populism och försök att utmana alkoholpolitiken ligger bakom idén anser kritiker.

TEXT Eva Ekeröth

Covid 19 Sedan pandemin bröt ut har många branscher försökt hitta nya sätt att överleva. För den hårt drabbade krogbranschen har hemleverans av alkohol tillsammans med mat utmålats som en räddare i nöden. Men någon efterfrågan på att få alkohol från restauranger hem till dörren verkar inte finnas.

Winenine i Växjö var först ut att få tillstånd. Trots all uppmärksamhet i media, som gav extra marknadsföring åt hemleveranserna, har krogen gått i konkurs.

Eva-Britt Svensson var distriktsordförande i IOGT-NTO Kronoberg när Wine-nine fick tillståndet. Hon överklagade kommunens beslut.

– Överklagandet lades ner. Och nu har ju restaurangen gått i konkurs så det är inte mycket mer att göra, säger hon.

Växjö är inte den enda kommunen där invånarna saknar intresse för att få alkohol levererad till dörren av restauranger.

”De vill ställa frågan på sin spets och utmana alkohollagen.”

Eva-Britt Svensson, IOGT-NTO

Liknande rapporter kommer från andra delar av landet.

I Hallandsposten rapporteras att en enda flaska vin har körts ut på de två månader som gått sedan politikerna i Hylte beslutat att tillåta hemkörning.

Totte Ljunggren, ordförande i IOGT-NTO-föreningen i Hyltebruk, har överklagat beslutet.

– Det är ett populistiskt beslut att tillåta hemleveranser, som ingen vill ha, säger han.

Inte heller hans överklagande har lett till någon åtgärd än så länge.

– Ärendet ligger nu hos Förvaltningsrätten, säger han.

Enligt Sydsvenskan öppnade Kävlinge kommun för att lokala krögare skulle kunna servera alkohol tillsammans med mat hem till kunder på lagligt vis, det vill säga med personal på plats under serveringen. Tre månader senare har ingen krögare näppat.

Eva-Britt Svensson har sin teori klar över varför politiker är så snabba att tillåta alkohol-catering, trots att kommunens alkoholhandläggare avstyrker, och varken krögare eller kunder efterfrågar tjänsten.

– De vill ställa frågan på sin spets och utmana alkohollagen. Det är inte Växjö politiker ensamma om. Det finns många som vill se en liberalisering av alkoholpolitiken. Vi lever ju i en tid när monopolet är hotat från flera håll, med förslag på gårdsförsäljning och annat, säger hon.

Från allmänhetens håll upplever Eva-Britt Svensson däremot ett ökat stöd för en restriktiv alkoholpolitik.

– Nu kan det ju bero på att folk vet att jag är engagerad i frågan, eller så är det just för att politiken utmanas från fler håll. Allt oftare kommer det fram folk till mig och uttrycker att en restriktiv alkoholpolitik behövs, säger hon.

Fakta

► Växjö kommuns politiker var först med att bevilja tillstånd för en restaurang att leverera alkohol tillsammans med hämtmat hem till kunden.

► Leveranserna strider mot alkohollagen, som säger att den som levererar alkoholen också måste stanna och övervaka hela serveringen, det vill säga tills alkoholen är urdrucken:

”Tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig person ska ha tillsyn över serveringen och vara närvarande på serveringsstället under hela serveringstiden.”

Undantag gäller servering till hotellrum.

Eva-Britt Svensson

Foto: Ulrica Ambjörn

Fler legaliserar cannabis

USA Virginia blir USA:s 16:e delstat, och den första sydstaten, som helt legaliserar cannabis. Lagen träder i kraft 2024. New Jersey klubbade beslutet att legalisera cannabis i slutet av februari. Den nya lagen legaliserar bruk för vuxna, avkriminaliserar innehav av upp till 170 gram.

Jens Wingren

Foto: iStockphoto

Foto: Maria Zaitzowsky Rundgren

Chans att tycka till om införsel av alkohol

Gränshandel Medborgare i EU inbjuds av EU-kommissionen att delta i ett samråd om införselregler för alkohol och tobak. Liksom vid tidigare samråd görs det genom att fylla i en enkät.

Enligt reglerna får man vid ett tillfälle ta in 10 liter sprit, 90 liter vin och 110 liter öl. Med hänvisning till att man ska anordna ett bröllop eller en födelsedagsfest kan man få passera gränsen med mycket mer än så. Men nu öppnar EU-kommissionen för lägre införselkvoter. Den 23 april är sista dagen för att delta i samrådet. IOGT-NTO har tagit fram en lathund för den som önskar hjälp att fylla i enkäten. Den hittar du på iogt.se.

Eva Ekeroth

40

Procent. Så mycket minskade antalet alkoholskador på Alice Springs Hospitals intensivvård i Australien efter att en skärpt alkoholicy, med bland annat minimipriser och inspektioner i butiker, införts.

Hon utreder gårdsförsäljning

Alkoholmonopolet Elisabeth Nilsson, tidigare landshövding i Östergötland, har utsetts att utreda om det går att hitta ett sätt att låta alkoholproducenter sälja direkt till kund utan att alkoholmonopolet hotas, så kallad gårdsförsäljning. Något som två tidigare utredningar misslyckats med. Uppdraget ska redovisas senast 7 december 2021.

Eva Ekeröth

Foto: Istockphoto

Carlsberg anställde barn

Indien Carlsberg utreds för barnarbete och kartellbildning i Indien. Revisionsrapporter pekar på flera överträdelser. Bland annat beskriver en rapport från 2018 att barn har varit anställda på ett av bryggeriets lager i regionen Jharkand.

Jens Wingren

EU mot cancer

Alkoholpolitik Lagom till Världscancerdagen lanserade EU sin nya cancerplan. Planen innehåller flera alkoholpolitiska förslag. Kalle Dramstad, politisk rådgivare på IOGT-NTO, är mycket nöjd med hur alkoholens roll för cancer tas upp, bland annat att ungas exponering för alkoholreklam ska minska, att gränshandeln ska ses över och att den skadliga alkoholkonsumtionen ska minska med 10 procent till 2025.

Eva Ekeröth

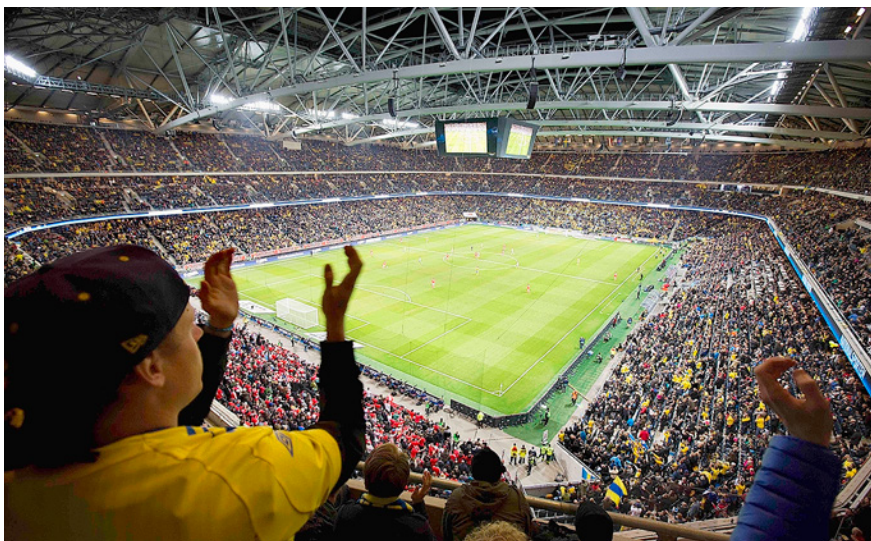

Foto: Presbild

Kräver alkoholförbud när arenor öppnar

Beskedet om att börja öppna för publika evenemang bör villkoras med alkoholförbud. Det menar Gunvor Nygren, som vänt sig till ansvariga ministrar.

Covid 19 Kulturminister Amanda Lind säger att det kan bli grönt ljus för publik under våren – förutsatt att smittläget inte förvärras. Publikökningen skulle i så fall ske gradvis, med små nivåer inledningsvis.

Gunvor Nygren, IOGT-NTO i Reftele, har reagerat på nyheten.

– Det är glädjande att man kan tillåta vissa evenemang, men enligt mig är det stora problemet alkoholserveringen på arenor, och att folk kommer berusade

för att de har haft förfest. Därför anser jag att man ska ha totalförbud – ingen servering på plats, och alkotester innan man går in, säger hon.

Orsaken är att alkohol försämrar både omdöme för social distansering, och immunförsvaret, säger hon, och hänvisar till forskningsrapporten *Alkoholen och coronapandemin*.

Gunvor Nygren vände sig med information om rapporten direkt till de ansvariga; Folkhälsomyndigheten, socialministern Lena Hallengren och kulturminister Amanda Lind, i hopp om att inskränka alkoholserveringen om och när publikevenemangen öppnar upp.

Emelie Svensson

Hylte vill tillåta alkohol i idrottshall

Alkoholservering Politikerna i Hylte vill tillåta privata fester med alkohol i kommunens idrottshall.

– Om vi inte tillåter att starköl eller snaps serveras så kommer de gå till grannkommunerna istället, säger kommunstyrelsens ordförande Ronny

Löfquist (S) till Accent. Han säger att det saknas andra lokaler att ha företagsfester i kommunen.

Totte Ljunggren, ordförande i IOGT-NTO-föreningen Hyltebruk, tycker att det är populistiskt.

– De hänvisar till att ett företag en gång, ville

hyra sporthallen och servera alkohol, vilket ordningsföreskrifterna inte tillät, säger han, och fortsätter:

– Att nu ändra ordningsföreskrifterna av den anledningen är populistiskt.

Emelie Svensson, Eva Ekeröth

Foto: Rotorhead

Förslag lagt till ny ANDTS-strategi

Blir svårt att genomföra utan extra pengar, anser IOGT-NTO.

Förebyggande Regeringen har lagt fram ett förslag till ny strategi för arbetet med alkohol, narkotika, dopning och tobak, ANDT. Denna gång läggs ett "s" till för spel om pengar.

Irma Kilim, drogpolitisk chef på IOGT-NTO, tycker förslaget är ganska bra.

– Bakgrundsbeskrivningen och problembeskrivningen är väldigt bra. Det är ett bra första steg, säger hon.

Men helt nöjd är hon inte.

– Det som oroar mig är att det finns många bra förslag i texten, men budgeten är oförändrad. Hur ska man kunna genomföra det man tänkt då?

Något hon gillar är att alkoholens koppling till cancer lyfts i strategin.

– Bra att de slår fast att det inte finns någon riskfri konsumtion. Målformuleringen kunde dock vara bättre, anser hon.

– Om man konstaterar att det inte finns någon riskfri konsumtion så borde målet vara att minska konsumtionen, inte bara minska skadorna.

Ett av de långsiktiga målen är att barn och unga inte ska debutera tidigt med alkohol.

– Då utgår man alltså från att de ska debutera. När tycker de det är lämpligt att barn debuterar med alkohol?

Något annat som Irma Kilim gillar är att strategin spänner över hela livet.

– Ofödda barn såväl som äldre nämns.

Irma Kilim är förväntansfull.

– Jag ser mycket fram emot nästa steg. Det blir spännande att se vad riksdagen säger och hur strategin kommer att påverka Sveriges arbete både lokalt, nationellt och internationellt.

Eva Ekeröth

Foto: Nathalie C. Andersson

Irma Kilim, drogpolitisk chef på IOGT-NTO.

Oro inför föreslagen avkriminalisering

Norge Den norska regeringen föreslår en ny narkotikalag där bruk, samt innehav för eget bruk, inte längre ska vara straffbart. Narkotika ska fortfarande vara förbjudet, men påföljden för den som använder narkotika blir ett möte där man ska informeras om risken med drogbruk.

– Hur ska någon bli motiverad till fortsatt uppföljning genom att lyssna på ett föredrag? Det finns ingen evidens för att det skulle få någon att sluta använda droger, säger Stig Erik Sörheim, från den norska nykterhetsrörelsens paraplyorganisation Actis.

– Idén att inte straffa den som har en beroendesjukdom är god, men de flesta som använder droger är inte i behov av vård, säger han.

Förslaget ska läggas fram för Stortinget under våren.

Eva Ekeröth

cannabisplantor tillåter en ny lag thailändska hushåll att odla. Cannabis får säljas till sjukhus och statliga institutioner, eller för att tillverka mat eller kosmetika.

Källa: Bloomberg

Skarp kritik mot EU-tjänsteman

Sydafrika En tjänsteman från EU:s delegation i Sydafrika undrar i ett mejl till alkoholindustrin om de vill delta i diskussioner om Sydafrikas alkoholpolitik. Bakgrunden är att landets pandemiåtgärder minskat försäljningen. Mariann Skar, generalsekreterare för Eurocare, protesterar.

– EU ska inte föreslå att den europeiska alkoholindustrin arbetar mot politiken i annat land.

Eva Ekeröth

”Scouthalsduken representerar allt jag står för”

Från Irak till Somalia, konfliktlösning är NSF-aren Julius Kramers specialitet. Trots att han bara är 26 år har han hunnit med uppdrag för både FN och den svenska regeringen.

TEXT Eva Ekeröth FOTO Lena Granefelt

Julius Kramers väg in i IOGT-NTO-rörelsen började i en liten röd scoutstuga vid Skurusundet, alldeles nedanför Tollare folkhögskola. I stugan håller Nacka-Boo scoutkår till. Kåren tillhör Nykterhetsrörelsens scoutförbund, NSF.

– När jag var åtta år tyckte mamma att jag skulle bli scout. Jag ville inte, tyckte det var lite löjligt med scouthalsduken, men hon förstod bättre vad jag behövde, säger han.

Vad fick dig att ändra dig?

– Ledarna, Kalle och Lotta, var så välkomnande. De var riktiga eldsjälar. Och så äventyren i naturen förstås. Ganska snabbt fick jag också ta ansvar och själv bli ledare – så är det i scouterna. Jag hoppar fortfarande in nu och då, säger han.

► JULIUS KRAMER

Ålder: 26 år. **Bor:** Orminge i Nacka. **Gör:** Rådgivare inom unga, fred och säkerhet för FN:s fredsmission UNSOM i Somalia. **Familj:** Mamma, pappa och syster. ”De bor i Dalarna numera så jag träffar dem inte så ofta. Men jag umgås mycket med mormor och morfar som bor nära.” **På fritiden:** Klättrar i berg och sitter i internationella scoutförbundets, WOSM, styrelse. ”Skulle ha avgått i somras, men uppdraget blev förlängt.”

Halsduken tycker han inte längre är löjlig.

– Nu representerar den allt jag står för, min tillhörighet och en stor del av min

identitet. Jag har många. Jag har fått halsdukar som gåva, ofta från scouter i andra delar av världen. De representerar många minnen.

Från rummet där vi sitter, på IOGT-NTO:s folkhögskola Tollare, blickar vi ned över scoutstugan. Dagen efter vårt möte ska Julius Kramer börja på ett nytt jobb som rådgivare kring unga, fred och säkerhet inom FN:s fredsmission UNSOM i Somalia. Bakgrunden är att FN:s säkerhetsråd 2015 antog en resolution om att ungas deltagande i freds- och konfliktlösningsarbetet ska stärkas.

– Unga har ofta orättvist och generaliserande beskrivits som arga, våldsbenägna män. De ses inte alltid som den resurs för fred de egentligen är. Men ►

”I Somalia utgör unga en majoritet av befolkningen, och att investera i ungas engagemang är att investera i fred.”

i Somalia utgör unga en majoritet av befolkningen, och att investera i ungas engagemang är att investera i fred.

Somalia är ett av de länder i världen som har yngst befolkning; 70 procent är under 30 år.

– Samtidigt är det ett åldershierarkiskt klansamhälle, där unga ofta saknar inflytande. Det riskerar att bli ett tillitsunderskott när en så stor del av befolkningen inte har något att säga till om.

Bristande tillit skapar ett missnöje som kan vara katalysator för förändring, men också farligt.

– Al-Shabaab betyder ungdomen på arabiska.

Al-Shabaab är den islamistiska väpnade grupp som kontrollerar stora delar av Somalia. Den startade som en ungdomsgren av en somalisk islamist rörelse och utmärker sig för sina våldsdåd.

– Somalia har inte varit en fungerande stat på många år. Den håller på att byggas upp nu, men det tar längre tid att bygga upp ett förtroende än att radera det.

Tror du att de kommer att bry sig om vad du säger?

– De har ju bett att jag ska komma så det hoppas jag. Min uppgift är att stärka ungas deltagande i de freds- och statsbyggande processerna, till stor del genom att bygga på det engagemang som redan finns hos unga i civilsamhället.

Han är imponerad av det han sett och hört hittills från Somalia.

– Unga kvinnor och män, som marginaliserats länge och levt under enormt svåra förhållanden, driver landets förändringsarbete och innovation. Det är ganska fantastiskt.

Någon lätt uppgift tror han inte att det kommer att bli.

– Att bygga tillitsfulla relationer kan bli en utmaning, att få unga och regeringsrepresentanter att jobba tillsammans när tilliten är låg. Man måste gå in med ett stort mått ödmjukhet när man utmanar etablerade arbetssätt, men jag hoppas att de ska lyssna – framförallt på de unga somalierna.

Första tiden kommer nya jobbet att skötas hemifrån soffan.

– Jag vet inte när jag kan komma ner till Mogadishu. Allt beror på pandemi-situationen. Jag får ägna tiden åt att förbereda mig och att plugga somaliska glosor. Jag har pratat med några av dem jag ska jobba med och börjat sätta mig in i situationen, men läget ändras hela tiden.

Somalia är inte den tryggaste platsen på jorden.

– Säkerhetsläget är jättedåligt, med ett ständigt överhängande terrorhot. Själv kommer jag att bo väldigt skyddad på FN:s bas, men kommer förstås också att resa runt i landet.

Hans bild av Somalia har dock nyanse-rats en del.

– Nu tycker jag ändå att det ser lite ►

► **Julius Kramer** är redo för sitt nya uppdrag i Somalia.

hoppfullt ut med statliga institutioner som kommer igång, men all utveckling är mycket skör.

Julius Kramers internationella engagemang började 2011, på ett läger för unga medlare i Rwanda, Burundi och Demokratiska republiken Kongo som deltog i ett regionalt fredsprojekt.

– Jag och några andra svenska scouter var med på lägret. Jag blev så inspirerad av deras förmåga till dialog. Där väcktes mitt intresse för lokalt fredsbyggande,

och sedan dess har jag varit engagerad i internationella frågor.

Han tror att hans uppväxt också kan ha bidragit. Julius Kramer är född i New York. Hans pappa är amerikan och mamma är svensk.

– Vi flyttade till Sverige innan jag fyllt två år. Jag växte upp i Orminge som är ett multikulturellt område, och spenderade helgerna på pappas internationella bluesjam i Gamla stan, så jag har alltid haft människor från olika kulturer omkring mig.

Även den tjänst han lämnar, som specialist inom unga, fred och säkerhet på Folke Bernadotteakademin, FBA, medförde jobb i en konfliktzon.

– Jag ledde en process som samlade Iraks regering, FN och unga människor, och som mynnade ut i en nationell koalition för unga fredsbyggare i Irak. Precis före jul var jag i Bagdad och lanse-
rade den.

FBA är en myndighet under utrikesdepartementet, som jobbar med praktiskt stöd till fredsbyggande och konfliktlös-

◀ På Tollare känner sig Julius Kramer hemma. I scoutstugan intill inleddes hans väg in i IOGT-NTO-rörelsen.

ning och är Julius Kramers arbetsgivare även i Somalia.

Innan han fick jobbet där arbetade han i svenska regeringens Agenda 2030-delegation.

– Det var verkligen en tillfällighet att jag hamnade där. Efter gymnasiet ville jag testa att jobba som ambulanssjukvårdare.

Det gjorde han på en brandstation i Tennessee i USA.

– Under tiden jag var där höll FN diverse möten i New York, för framtagandet

av den nya globala utvecklingsagendan Agenda 2030. Eftersom jag ändå var i närheten, och hade ett fredsenagemang, fick jag frågan att åka dit som representant för scoutrörelsens världsorganisation wosm. Det var början på en rad uppdrag i FN:s korridorer, bland annat med att säkerställa ungas deltagande i förhandlingarna runt UNGASS 2016 – FN:s toppmöte om droger.

Det ena ledde till det andra. När Regeringskansliet sökte någon som skulle arbeta med att inkludera unga i Sveriges genomförande av Agenda 2030, fick Julius Kramer frågan och tackade ja.

– Det är ofta tillfälligheter som styr människors liv. Jag har ibland tänkt på vad som skulle ha hänt om jag inte åkt på det där fredslägre i Burundi eller om jag inte råkat befinna mig på en brandstation i USA inför antagandet av Agenda 2030.

Kanske hade han blivit polis.

– Det var polis jag egentligen ville bli. Och det kanske inte är för sent än, säger han. ✖

SOMALIA

► Östafrikanskt land bildat 1960.

Ligger på Afrikas horn och gränsar till Djibouti i norr, Etiopien i väster och Kenya i sydväst, samt mot Aden-viken och Indiska oceanen. Huvudstad: Mogadishu. Befolkning: cirka 15 miljoner.

► **Sedan 1991**, då diktatorn Mohamad Siad Barre störtades, har landet inte haft någon fungerande centralregering och varit hårt drabbat av konflikter och inbördeskrig. Sverige har sedan länge ett omfattande utvecklingssamarbete med Somalia. För perioden 2018–2022 omfattar den svenska strategin totalt 3,53 miljarder kronor, varav 53 miljoner går till FBA. Dessutom har Sverige ett omfattande humanitärt bistånd till Somalia.

► **2019** bodde det sammanlagt 111 014 personer i Sverige som var födda i Somalia eller hade minst en förälder som var det. Somalier är den största gruppen utrikesfödda från Afrika i Sverige enligt Statistiska centralbyrån.

Källor: Wikipedia och regeringen.se.

Konsumtion av kött och socker ansågs i studien vara individens ansvar. För alkohol, tobak och cannabis ansågssamhället ha störst ansvar.

Så styr njutning och hälsa oss

Njutning eller hälsa? Vad människor prioriterar gör stora avtryck på världsbild, värderingar och politiska åsikter.

TEXT Emelie Svensson

Attityder I forskningsstudien *Njutning eller hälsa?* En studie om riskkonsumtion skriver forskarna David Karlsson, Sören Holmberg och Lennart Weibull att svenska folket är delat: "somliga föredrar att leva ett liv i njutning – trots att det innebär en risk för sämre hälsa. Andra prioriterar hälsa framför njutning".

Studien är ett mångårigt forskningsprojekt om den svenska alkoholopinionen. Forskarna studerar hur svenska folkets åsikter om alkoholpolitik ser ut och förändrar sig över tid. Men framförallt söker de svar på vad som gör att människor har så olika uppfattning.

–Vi har tidigare undersökt hur levnadsvanor, egenintresse, ideologi, problemupplevelser och kunskap spelar in för hur opinionen formas. Denna gång satte vi fokus på människors prioritering mellan hälsa och njutning, säger David Karlsson,

”Folk som prioriterar njutning har helt andra politiska åsikter än de som prioriterar hälsa.”

David Karlsson, Göteborgs universitet

professor i offentlig förvaltning, Göteborgs Universitet.

– Det finns förstås inte alltid en motsättning mellan vad som är nyttigt och vad som är härligt, men ofta nog är det så. Och vi fokuserade särskilt på hur människor ställer sig i valet mellan ett njutningsfullt liv respektive ett hälsosamt liv. Det visar sig att svenska folket gör väldigt olika prioriteringar, även om flertalet lutar åt att prioritera hälsan.

Avvägningen är grundläggande för hur människor ser på världen och vilka politiska åsikter de har om alkohol, tobak, cannabis, socker och kött.

– Människors svar visar starka samband både mellan deras beteende, till exempel konsumtion av alkohol och andra riskfyllda njutningsmedel, och vilka åsikter de har. Sambanden kvarstår när vi kontrollerade för alla andra faktorer som normalt förklarar dessa saker. Vi menar därför att detta är en ny och central förklaringsfaktor bakom hur alkoholopinionen formas i Sverige, säger David Karlsson.

I studien konstateras att personer som tenderar att vara mer njutningsorienterade generellt vill se färre regleringar, medan hälsoorienterade personer förordar en restriktiv politik.

David Karlsson är inte särskilt överraskad.

– Men jag hade inte väntat mig att det skulle vara så starkt. Folk som prioriterar njutning framför hälsa har helt andra politiska åsikter än de som prioriterar hälsa.

Till exempel vill 67 procent av de som helt prioriterar njutning tillåta alkoholförsäljning i livsmedelsbutiker, mot endast 21 procent bland dem som helt prioriterar hälsa, säger han.

Fakta

45%
prioriterar ett hälsosamt liv.

32%
väljer att placera sig neutralt i mitten av skalan.

23%
i studien prioriterar ett njutningsfullt liv, även om det innebär sämre hälsa.

Konsumtion av kött och socker anses vara individens ansvar. För alkohol, tobak och cannabis ansågs samhället ha störst ansvar.

De som prioriterar ett njutningsfullt liv anser att det är ett bra förslag att:

► tillåta gårdsförsäljning, 74 procent.

► sälja alkohol i livsmedelsbutiker, 67 procent.

► sänka alkoholskatten, 51 procent.

För de som prioriterar ett hälsosamt liv var motsvarande siffror 29, 21, respektive 14 procent.

David Karlsson

Foto: Johan Wingberg

Bild: iStockphoto

Alkohol ökar risk för hjärnblödning

Stroke Den som dricker stora mängder alkohol löper en kraftigt förhöjd risk att drabbas av hjärnblödning, den dödligaste formen av stroke.

Det framgår av en ny avhandling från Umeå universitet. Fyra standardglas alkohol om dagen femfaldigar risken, jämfört med den som dricker lite eller inte alls.

Eva Ekeröth

Foto: iStockphoto

Cannabis kan sänka IQ

Cannabis Unga som använder cannabis återkommande kan få lägre IQ. Det visar en irländsk studie som undersökt neurologiska och kognitiva effekter hos unga cannabisanvändare. Det rapporterar vetenskapssajten Eurekalert.

Forskarna baserar sina resultat på sju långtidsstudier. I snitt handlar det om en nedgång på ungefär två punkter på IQ-skalan över tid. Tappet sker främst inom det verbala området.

Ulrica Ambjörn

”Jag hoppas att politikerna inser att det är viktigt att satsa på förebyggande arbete. Det lönar sig.”

Pernille Huseby, generalsekreterare för Actis, om en studie från analysbyrån Oslo Economics som visar att narkotikan kostar Norge 35 miljarder per år.

Alkohol ger äldre guldkant – eller?

Att alkohol serveras på äldreboenden är inte ovanligt. Men ingen har frågat de äldre om de vill ha.

Norge I en ny norsk studie har forskare undersökt personalens erfarenheter och reflektioner vad gäller alkohol och psykofarmaka hos boende på norska äldreboenden.

Bland annat framkom att de äldre ofta serverades alkohol vid särskilda tillfällen – utan att någon tagit reda på om det var vad de önskade för att få guldkant på tillvaron.

– Personalen vill låta de boende njuta av “det goda i livet”, men de utgår kanske från vad de själva anser att hör till livets goda, säger Aud Johannessen, professor vid Institutionen för hälsovetenskap vid Universitetet i Sørøst-Norge, till Popnad.

En av de intervjuade svarade till exempel:

– Jag antar att vi skulle kunna sälja eller servera godis eller kakor i stället. Jag vet faktiskt inte vad de boende vill ha. Kanske är alkohol vår tanke om vad en trevlig weekend eller festlighet ska innehålla i våra privatliv.

Liksom i Sverige är de som bor på äldreboenden oftast mycket gamla och multisjuka. I Norge tar de boende i genomsnitt sex-sju olika mediciner. Det gör dem ännu mer sårbara för alkoholens effekter än friska äldre, som även de är mer sårbara än yngre personer.

Ändå serveras alkohol numera på många boenden, främst vid högtider. Även anhängiga tog ofta med alkohol till de äldre enligt de intervjuade i studien. Enligt forskarna är dock personalen på äldreboenden dåligt informerade om de boendes alkoholvanor, samt om pågående eller tidigare beroendeproblematik.

Aud Johannessen säger till Popnad att hon önskar att alkohol diskuteras mer på äldreboenden, och att man tar fram policyer som får styra istället för att personalens värderingar gör det.

Eva Ekeröth

Foto: iStockphoto

Foto: iStockphoto

Minimipriser = färre döda

Alkohol En ny rapport från Folkhälsomyndigheten, FHM, visar att minimipriser sannolikt skulle minska alkoholkonsumtionen och därmed alkoholrelaterad sjukdom och död. Personer med låg inkomst och/eller hög alkoholkonsumtion skulle påverkas mest.

Eva Ekeröth

Foto: iStockphoto

Tidiga insatser spar miljoner

Förebyggande Uppsala universitet har på uppdrag av Länsstyrelsen i Stockholm gjort en samhällsekonomisk utvärdering av det ”främjande och förebyggande arbetet” i två av länets kommuner: Botkyrka och Norrtälje. Systematiska satsningar på bland annat trygg skolmiljö, drogförebyggande arbete och föräldraskapsstöd, har minskat antalet våldsbrott och fler unga har gått klart gymnasiet.

Ulrica Ambjörn

Utbud styr efterfrågan

USA I en studie från Oregon noteras att andelen unga som använt cannabis och alkohol i kombination efter legaliseringen av cannabis 2015 ökade signifikant i områden med många försäljningsställen. Attityden till drogerna har också blivit mer positiv.

Jens Wingren

Foto: iStockphoto

”Nu kan jag välja det jag tycker är mest intressant”

Forskaren Agneta Öjehagen

Hur kom det sig att du började forska?

– Jag fick en tjänst som kurator, med inriktning på beroende, och efterlyste struktur i arbetet. Då hänvisades jag till professor Mats Berglund. Tillsammans utvecklade vi ett arbetssätt med behandlingskontrakt, där mål och metoder formulerades tillsammans med patienten och utvärderades regelbundet. Anhöriga involverades, liksom socialtjänsten.

Vad ägnar du dig åt för närvarande?

– Jag är pensionär sedan tre år, men är mentor åt två doktorander, och sitter i en grupp för Kriminalvårdens strategi för forskning. Nu kan jag välja det jag tycker är mest intressant. Tidigare var det periodvis ganska hektiskt. Jag slipper också alla möten, men jag saknar en del kollegor.

Vad är du mest stolt över i din karriär?

– Arbetssättet där vi började involvera klienterna på ett strukturerat sätt och fick med närstående. Där var vi väldigt tidiga. Det var långt innan det fanns en patientlag. Ett liknande arbetssätt använde vi för personer som gjort suicidförsök. Jag initierade också en struktur för den akuta psykiatriska bedömningen efter ett självmordsförsök, en mall att gå efter. Även där tog vi med närstående.

Text: Eva Ekeröth Foto: Emil Malmberg

Socionom, legitimerad psykoterapeut, professor emerita vid institutionen för kliniska vetenskaper, Lunds universitet. Har forskat om alkoholberoende, samsjuklighet och självmordsproblematik. Var sakkunnig vid framtagandet av Socialstyrelsens nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende 2007 och 2015.

Trauma bakom beroende

Många kvinnor med alkoholproblem har varit utsatta för någon form av barndomstrauma. Det visar en ny studie.

TEXT Eva Ekeröth ILLUSTRATION Nathalie Ruejas Jonson

Av de kvinnor som sökt sig till Kajsa-mottagningen, en mottagning för socialt stabila kvinnor med alkoholproblematik i Örebro, har en majoritet upplevt barndomstrauman. Det visar en ny avhandling från Örebro universitet.

– Jag var förvånad över att det var så många, 68 procent, som uppgav att de utsatts för barndomstrauman i form av fysiska, emotionella eller sexuella övergrepp, eller försummelse, säger Fides Schückher, som skrivit avhandlingen.

Fides Schückher är överläkare på Beroendecentrum i Örebro och nybliven medicine doktor.

Kvinnorna som ingick i studien hade en stabil social situation med arbete, familj och bostad.

– De är som du och jag. Det är en grupp som inte är särskilt mycket studerad i de här sammanhangen. Övergreppen leder till allvarliga konsekvenser för de utsatta. – Kvinnor som utsatts för emotionella eller sexuella övergrepp är mellan sju och tio år yngre vid debuten av alkoholbrukssyndrom än kvinnor som inte utsatts.

Kan du ge exempel på emotionella övergrepp?

– Det kan vara att man alltid fått höra att man inte duger, att man är dålig, ful, lat eller dum, att man bara får uppmärksamhet när man ställer upp för andra, att man måste stötta föräldrarna och aldrig blir sedd för sig själv.

Hon beskriver att barn som aldrig får lugn och ro omkring sig börjar "tassa på tå".

– Det kan leda till att man som vuxen får svårare att uppfatta signaler från andra. Det är vanligt att inte kunna ta emot beröm, utan utgå från att den som ger berömmet ljuger.

Självmedicinerar de med alkohol?

– De har kanske svårare med emotioner i sitt liv. Då kan alkohol användas som en coping-strategi, ett sätt att handskas med tillvaron.

I behandling har kvinnor som varit utsatta för barndomstrauma svårare att klara helnykterhet.

– Vi lyssnar alltid på patienten, och de som varit utsatta har svårare att fatta beslut om helnykterhet.

Fides Schückher betonar dock att behandling fungerar även för dem.

– Även kvinnor som varit utsatta för barndomstrauman svarar bra på behandling. Men de som inte varit utsatta visade bättre behandlingsresultat, framförallt vad gällde helnykterhet och att hålla sig från riskkonsumtion. Kanske skulle de som utsatts behöva längre tid i behandling?

Ett år efter behandlingen var endast 13 procent av kvinnorna som varit utsatta för övergrepp helnyktra, jämfört med 56 procent av de som inte utsatts.

Så vad kan göras för att förbättra resultaten?

– Om man jobbar med den emotionella regleringen blir nog individen starkare och klarar att hantera sina alkoholproblem bättre. De blir inte av med sina alkoholproblem för att de får prata om sina barndomstrauman, men de får bättre förutsättningar att ta itu med alkoholen.

Kvinnorna behöver psykologisk stöttning säger Fides Schückher.

– De behöver lära sig att knyta an, att se att de faktiskt är bra och att allt inte är så hotfullt som de tror.

På Kajsa-mottagningen får många patienter psykoterapi.

– Men vi är ganska unika. Många patienter tas ju om hand i primärvården. Man kan fråga sig om de verkligen har de resurser som krävs för att arbeta med det här?

Foto: Elin Abelson

Fides Schückher

7 AV 10 KVINNOR UTSATTA

► **68 procent** i undersökningen hade varit utsatta för någon form av barndomstrauma. 48 procent hade utsatts för mer än ett trauma.

► **56 procent** av kvinnorna som inte utsatts för övergrepp var helnyktra 12 månader efter behandling. Motsvarande siffra för utsatta kvinnor var 13 procent.

► **75 kvinnor** som var inskrivna vid Kajsa-mottagningen ingick i studien.

Källa: Avhandlingen *Alcohol use disorder in socially stable women receiving outpatient treatment: Individual characteristics of importance for onset age and treatment outcome*.

INNEHÅLL: 22 "Det är så dumt" 26 "Behandlingen fungerar"
28 "Fängelsetiden för kort för vård"

Dubbel fångenskap

Sju av tio intagna på svenska fängelser har drogproblem. Samtidigt hotas fungerande behandling av nedläggning.

"Det är så dumt. Man vinner platser just nu, men i längden blir det värre", säger Annika Östberg.

TEXT Jens Wingren och Eva Ekeröth

Lena Nordström

”Det är så dumt”

Lena Nordström och Annika Östberg är överens: tolvstegsbehandlingen i fängelset räddade deras liv. Nu hotas den av nedläggning på grund av platsbrist.

TEXT Jens Wingren och Eva Ekeröth FOTO Anna Simonsson och Johanna Syrén

När Lena Nordström greps för grovt narkotikabrott i maj 2015 hade hon tagit amfetamin i trettio år och redan suttit i fängelse sex gånger. Men den här gången skulle bli annorlunda.

– Jag hade turen att få göra en tolvstegsbehandling på Hinseberg. Det finns bara ett fåtal såna platser för intagna kvinnor i hela Sverige. Det räddade mitt liv, säger hon.

För Lena Nordström var en avgörande skillnad att hon denna gång dömts till ett längre fängelsestraff, fem år. Tidigare har en stor del av hennes fängelsestid avtjänats i häkte.

– Ibland har jag fått sitta ett halvår på häkte. När man väl kommer till fängelset är det dags att förbereda för muck, och jag har varit fokuserad på att få tag på droger inför frisläppningen, säger hon.

Även om tiden på anstalt är kort tycker Lena Nordström att intagna med missbruk borde erbjudas behandling.

– Även om du bara sitter fyra månader så hinner du göra en grundutbildning i tolvstegsprogrammet.

På svenska anstalter erbjuds tolvstegsbehandling, kognitiv beteendeterapi, KBT, och substitutionsbehandling. Men

drogfrågan genomsyrar många andra behandlingsprogram.

– Ungefär 70 procent av våra intagna har missbruksproblem, så det är något som vi behöver bemöta överallt, säger Martin Lardén, chef för Kriminalvårdens behandlingsenhet.

Martin Lardén håller med om att de långa häktetiderna är ett problem när det gäller att få personer i behandling.

– Vi vill möta dem med missbruksproblem tidigt när de har kvar bilden av verkligheten utanför murarna. Som det

”Jag hade turen att få göra en tolvstegsbehandling på Hinseberg. Det räddade mitt liv.”

Lena Nordström

är nu så dröjer det länge innan de kan bli aktuella för behandling, och därför kan de vara svårare att motivera. Sedan är tiden som blir kvar väldigt kort, säger han.

När Lena Nordström kom ut fick hon tag i en lägenhet i Stockholm och arbete hos Kriminellas revansch i samhället, KRIS. Hon har också varit tillbaka på behandlingsavdelningen på Hinseberg för att berätta om sitt liv och sin behandling.

– Det känns jättebra, de som sitter där kan identifiera sig med mig och min historia. Idag går jag på tolvstegsmöten varje vecka och tar en dag i taget, säger hon.

Annika Östberg har suttit i fängelse en stor del av sitt liv, mestadels i USA.

– Tack vare tolvstegsprogrammet har jag överlevt. Jag lever enligt tolvstegsprincipen och har idag ett liv som jag inte kunde drömma om tidigare. Narkotika är den största orsaken till kriminalitet. Jag var dömd för dubbelmord, men i grund och botten handlade det om droger. Att inte behandla den problematiken kommer att stjälpa hela vården, säger hon.

Platsbristen är Kriminalvårdens argument för att ta bort vårdavdelningarna.

– Man kan inte blanda de som är motiverade för behandling med andra. Därför finns speciella vårdavdelningar för dem som går tolvsteg. Om de inte lyckas fylla avdelningen kan det alltså stå platser tomma där, trots att det är överfullt på andra ställen. ►

Att ta bort behandlingsavdelningarna anser Annika Östberg vara kortsiktigt.

– Det är så dumt. Man vinner platser just nu, men i längden blir det värre. Istället borde de satsa på att fånga upp fler i häktet och vägleda dem så de blir motiverade för behandling. Incitamenten för att genomgå behandling borde bli bättre så att det blir mer lockande, till exempel förkortade straff.

Annika Östberg anser att arbetet måste bedrivas långsiktigt.

– Det fungerar inte med någon ”quick fix”. För personer med långvarigt missbruk måste processen få ta tid. Det är inget man klarar av på tre-fyra veckor. Man måste tänka år. Får vi ner narkotikaanvändningen så får vi också ner antalet intagna. På de amerikanska anstalter där jag jobbat med tolvsteg kunde jag se många lämna fängelset och komma tillbaka igen, men färre kom tillbaka av dem som genomgått programmet, säger hon.

Hennes egen uppfattning är klar.

– Tolvsteg är den behandling som lyckas bäst. Det är en enkel, men ändå grundlig och djup process som tar med alla delar av beroendet.

Konsekvenserna om vårdavdelningarna försvinner anser Annika Östberg vara förödande.

– De flesta intagna skulle känna sig övergivna och ge upp. Många kommer att

återfalla. Signalerna de sänder är att ingen bryr sig om hur det går för de intagna.

Hon påpekar att alla med beroende bär på mycket skuld och skam.

BEROENDEVÅRD I KRIMINALVÅRDEN

- **Kriminalvården har idag** tre olika program för den som är beroende av alkohol eller andra droger; två baserade på kognitiv beteendeterapi, KBT: Våga välja och Prism, samt tolvsteg som bygger på Anonyma alkoholisters, AA, tolv steg.
- **Enligt Kriminalvårdens** statistik hade 2 808 av 4 834, eller 58 procent av de intagna den 1 oktober 2019 dokumenterad missbruksproblematik. För 10 procent saknas uppgift, medan endast 32 procent inte har någon form av missbruk eller beroende. Vanligast var narkotikamissbruk, 36 procent.
- **Vanligaste huvudbrottet** för intagna på svenska anstalter var, vid samma tidpunkt, våldsbrott, 31 procent, följt av narkotikabrott/smuggling, 27 procent.
- **Av de 6 223 intagna** som avslutade sin tid på anstalt under 2019 hade 25 procent deltagit i något av Kriminalvårdens behandlingsprogram mot våld, relationsbrott, sexualbrott, kriminalitet eller missbruk och beroende.

– Vi tar på oss väldigt mycket, även sådant som vi inte har ansvar för. Att reda ut vad som är vårt ansvar, vad vi kan göra något åt och vad vi bara måste acceptera, det tar tid.

Enligt Annika Östberg är en annan viktig aspekt att stämningen är annorlunda på vårdavdelningarna än på de vanliga avdelningarna.

– Det var därför jag bad att bli flyttad till en behandlingsavdelning när jag kom till Hinseberg, trots att jag var drogfri sedan många år. Attityden är som natt och dag. På beroendeavdelningen är folk beredda att jobba med sig själva. Personalen sitter ofta med i grupperna och de är mer ödmjuka och sympatiska än på andra avdelningar. De kan inte vara ”plitar” och jobba i en tolvstegsgrupp. Vi ser varandra som individer. Det är inte ”vi” och ”dom”.

Det som pågår innanför murarna följer med ut i samhället.

– Vakterna representerar så mycket mer än bara fängelset. De är representanter för hela samhället. Fångarnas syn på vakterna påverkar hur de ser på myndigheter och samhället i övrigt. Har de fått bra kontakt påverkar det hur de frigivna ser på världen. Då känns den inte så främmande och skrämmande, vilket underlättar återgången till ett normalt liv. ☘

”Får vi ner narkotikaanvändningen, får vi också ner antalet intagna.”

Annika Östberg

Annika Östberg

”Behandlingen fungerar”

Separata behandlingsavdelningar på fängelse har bättre klimat och chansen till rehabilitering är större där. Det bekräftas i ny studie.

TEXT Eva Ekeröth

Tillsammans med experter byggde Birgitta Göransson, då chef för Kriminalvårdens region väst, i början av 2000-talet upp en vårdkedja för narkotikamissbrukare.

– Vi satsade på att implementera insatser och metoder som utvärderats nationellt och internationellt. Vi arbetade med att identifiera, motivera och behandla narkotikamissbruket under strafftiden och arbetade för uppföljande vård, säger hon.

Behandlingsavdelningar inrättades över hela Sverige och läkemedelsassisterad behandling infördes i svensk kriminalvård. Insatserna utvärderades.

– Utvärderingen visade att separata behandlingsavdelningar, dit missbrukaren sökte frivilligt, krävdes för att få en positiv effekt och färre återfall.

Behandlingsinsatserna skapade ett bra anstaltsklimat.

– En undersökning visade att relationen mellan intagna och vårdare på behandlingsavdelningar byggde på engagemang, respekt och närhet, som stärkte förändringsarbetet. På vanliga avdelningar, särskilt på säkerhetsavdelningar, är det distans och kontroll som gäller.

Foto: Privat

► BIRGITTA GÖRANSSON

Utnämndes till hedersdoktor vid Göteborgs universitet 2018 för sitt mångåriga arbete med kriminalvård och missbruksvård, och för att ha bidragit till en dialog mellan akademi och praktik inom socialt arbete.

Det underblåser en misstänksamhet, ett ”vi och dom”-tänkande, och en subkultur av kriminella värderingar bland intagna.

Det ökade strafftänkandet, som präglar samhället i dag, med krav på längre och hårdare straff gör att det blir allt trängre på fängelserna.

– Kriminalvården kan inte säga nej för att det är fullt. De måste ta hand om de dömda, även om det inte finns plats.

Jag vet att Kriminalvården verkligen anstränger sig för att hitta nya platser och dubbelbelägger celler. Men i jakten på platser lägger man ner behandlingsavdelningar för att få tillgång till några få icke-belagda platser.

Eftersom en majoritet av de intagna har någon form av missbruk anser Birgitta Göransson att det borde gå att fylla platserna.

– Man kunde ha intensifierat uppsökande verksamhet på häktena där missbrukare kan motiveras att söka till de tomma platserna. Istället har alla uppsökartjänster dragits in. Man kunde också ha ökat insatser för att få fler intagna att söka kontraktsvård, halvväghus, placeringar på behandlingshem eller frigång till arbete. Man kunde försökt motivera fler att avtjäna det korta fängelsestraffet med boja. Det hade säkert givit fler tillgängliga platser.

Att Kriminalvården nu vill ersätta tolvstegsprogrammet med KBT-baserade program, som ska genomföras på vanliga avdelningar, oroar Birgitta Göransson.

– Det finns ingen metod som är överlägsen alla andra. Men tolvstegsprogrammet är så otroligt bra för dem som levtt ett långt liv i utanförskap och missbruk och ►

Om studien

Studien *Fångars upplevelser av drogbehandling i fängelse – vad spelar roll?* av forskarna Per-Åke Nylander, Claes Holm och Odd Lindberg, Örebro universitet, är gjord i form av observationer och individuella intervjuer med manliga och kvinnliga intagna på tre svenska fängelser.

Bild: Istockphoto

45

fängelser med tre olika säkerhetsklasser finns i Sverige, där 1 har högst säkerhet, 2 är sluten anstalt med lägre säkerhet och 3 saknar rymningshinder.

► visade bästa resultatet. Programmet är inte moraliserande och ger stöd under så lång tid man behöver. Behandlingen har utvecklats under decennier i Kriminalvården och går inte att återställa. Det går snabbt att riva ner, men tar årtal att bygga upp.

Hennes erfarenhet är också att de som gått tolvstegsprogrammet har lättare att hitta tillbaka efter ett återfall.

– Det är en livsstil och de vet alltid vart de ska vända sig. Narkotikamissbrukarna är den största gruppen i kriminalvården och då måste man se till att man har råd med behandling för dem. Missbruket är dessutom drivkraften till annan kriminalitet.

– **Kognitiva behandlingsprogram** behövs också och efterfrågas av många, men om de inte genomförs i en god och motiverande miljö, som behandlingsavdelningar ger, blir effekten inte densamma.

En ny studie från Örebro universitet bekräftar det som såväl Birgitta Göransson som de tidigare internerna Lena Nordström och Annika Östberg i föregående artikel säger.

I studien har tre behandlingsavdel-

”Separata avdelningar, dit man söker frivilligt, krävs för positiv effekt.”

Birgitta Göransson

ningar på olika svenska fängelser ingått: två för män, varav ett högsäkerhetsfängelse (A) och ett med säkerhetsgrad 2 (B), samt ett för kvinnor med säkerhetsgrad 2, som är den högsta för kvinnor (C). På avdelning A användes KBT och på B och C 12-stegsprogrammet.

Studien visar att behandlingarna, där det krävs att man öppnar sig och talar om svåra saker, medför en ökad känsla av samhörighet mellan internerna. De har samtliga också en god relation till behandlaren, medan relationen till övriga anställda endast kan betraktas som god på avdelning (C), där de anställda var engagerade i såväl terapin som i vardagliga bestyr och sysselsättningar, som att baka eller spela spel. Den goda relationen gjorde att samtalen från gruppterapin ofta fortsatte utanför behandlingstiden:

”Personalen här är bra. Jag skulle

aldrig kalla dem plitar, de har namn och är människor. Vi är alla människor här.”
Bertha, intervjuad i studien.

På avdelning A utfördes behandlingen av specialutbildade fängelseanställda som normalt inte tjänstgjorde på avdelningen. Såväl på avdelning B som C kom terapeuter utifrån, men de anställda förväntades åtminstone till en del vara engagerade i gruppterapin. Något som de gjorde fullt ut på avdelning C, medan insatsen på avdelning B var halvhjärtad.

Forskarnas slutsats är att det större engagemanget från personalens sida på avdelning C, tillsammans med de gemensamma vardagliga sysslorna, är avgörande för att relationerna mellan personal och interner är bättre där. Studien är publicerad i *International Journal of Prisoner Health*. 🌟

Kriminalvården: Fängelsetiden för kort för vård

Långa häktetider gör att få har tillräckligt lång tid kvar av sitt straff för att få beroendevård när de kommer till fängelset, säger Martin Lardén.

Han säger att inget beslut om nedläggning av tolvstegsprogrammet är fattat än, men att det lutar åt att det blir så.

– Vi tycker att tolvsteg är bra. Hade det inte varit så trångt på fängelserna hade nedläggning inte varit aktuellt, säger han.

Fler domar och längre straff ökar trycket på Kriminalvården.

– Vi måste ställa in oss på att hantera fler klienter.

– De korta verkställighetstider vi har är ett problem. Så många som 60 procent avtjänar mindre än sex månader i fängelse. För de flesta fungerar därför inte

Martin Lardén, legitimerad psykolog och chef för Kriminalvårdens behandlingsenhet

12-steg. De skulle ha bättre nytta av ett kortare grundprogram.

Ett sådant är på gång.

– Det bygger på KBT plus en ny modell med ett basprogram för alla. Det genomförs under två månader, tre gånger i veckan, och träffar fler områden, inte bara beroende.

Det framkommer från flera håll att stämningen är annorlunda på behandlingsavdelningar och att det kan påverka möjligheten till återanpassning. Hur blir det om man stänger de avdelningarna?

– Vår tanke är att istället sprida det här medmänskliga synsättet i organisationen. Vi har nog varit dåliga på att utnyttja vårdares potential att bidra till den personliga förändringen.

Eva Ekeröth

Visste du att du kan **lyssna** på
reportage och intervjuer från Accent?

accentpodden

Finns där du hittar dina podcasts eller på
accentmagasin.se/podcast

Nyktra röster bär ny strategi

IOGT-NTO ska vara den självklara arenan för nyktra röster – och ge medlemmarna verktyg att använda sina röster för att påverka. Det är kärnan i förbundsstyrelsens förslag till ny strategi.

TEXT Ulrica Ambjörn ILLUSTRATION Fernando Medina

Kongressen i Örnsköldsvik 2019 beslutade om riktningen framåt; att positionera, modernisera och utveckla IOGT-NTO. Inför sommarens kongress presenterar nu förbundsstyrelsen sitt förslag till plattform som de menar bör ligga till grund för den kommande processen att besluta om en ny strategi. Förslaget

går nu ut på remiss till medlemmarna för diskussion och synpunkter, som sedan blir underlag för kongressens beslut.

– Rubriken ”IOGT-NTO – den självklara arenan för nyktra röster” lyfter

Foto: Ulrica Ambjörn

Vanja Lindstedt

att nykterheten är det unika i vår organisation. En arena kan vara allt möjligt: drogpolitiska utspel och jättestora opinionsmöten – men också samtal vid middagsbordet, vid fiket på arbetsplatsen, eller i en annan förening där man är medlem, att skriva en insändare, och mycket annat, säger Vanja Lindstedt, ledamot i förbundsstyrelsen, och fortsätter:

– Vi vill att var och en funderar: Hur ser min egen arena ut? Var och hur kan jag påverka för ett nyktrare samhälle?

Sedan ska rösterna ”rustas, stärkas och riktas”, så att de tillsammans kan växa till en mäktig kör som påverkar opinionen på alla nivåer i samhället.

– Vi har alla våra egna erfarenheter av alkoholkulturen, och vi vill skapa förutsättningar för att alla ska kunna agera på sin arena, säger Lucas Nilsson, vice ordförande i IOGT-NTO:

– Det handlar om att släppa lös kraften i folkrörelsen. Vi är många som på sitt eget sätt, i sina liv, bär budskapet om nykterhet, och som påverkar i det stora och i det lilla. Vi ska rusta våra medlemmar med inspiration och kunskap i sakfrågorna, och vi vill stärka oss och bygga stolthet i att vi gör det här tillsammans.

Så att vi alla bär en del av en gemensam, riktad röst för ett nyktrare samhälle.

Lucas Nilsson återkommer till ordet röst.

– Röst är det viktigaste ordet här. Vi måste lägga mycket,

mycket mer kraft på att påverka resten av samhället, alkoholpolitiken och alkoholnormen: hur vi bryter ner och ifrågasätter alkoholnormen, och att samhället faktiskt ska ta ansvar för alla skador och negativa konsekvenser av alkohol. Vi ska vara en stark påverkansorganisation och varje medlem ska kunna vara en ambassadör för nykterhet, utifrån sina egna förutsättningar.

All påverkan är inte politik, men en viktig del är det, säger Lucas Nilsson.

– Därför lägger vi också fram ett nytt och framåtsyftande drogpolitiskt program, som omfattar både alkohol och narkotika.

– Barnet som växt upp med missbruk i familjen, den som lever med medberoende, den som tagit sig ur ett missbruk, och den som av andra skäl inte dricker, men är frustrerad över hur mycket alkoholen skadar – alla ska känna att det finns en organisation som ser och lyfter deras frågor.

– Förbundsstyrelsen kan föreslå vad som ska göras, men HURET, själva verkställandet, bygger ju på att vi gör jobbet tillsammans, i distrikt och föreningar, säger Vanja Lindstedt:

– Den känns som att organisationen är beredd och väntar på det här, det finns en önskan att vi blir tydligare och syns mer. Jag är ju föreningsaktiv och pratar mycket med medlemmar lokalt. En

distriktsordförande sa nyligen till mig: ”Vi kan inte se bakåt – vi måste se framåt.”

IOGT-NTO:s ordförande Johnny Mostacero har aviserat att han inte ställer upp för omval vid sommarens kongress, men han har varit högst delaktig i att arbeta fram förslaget till ny strategi. Nu ser han fram mot att diskutera det.

Som en del i remissrundan bjuds IOGT-NTO:s medlemmar in till gemensamma ”tankekvällar” och uppmanas att lämna synpunkter och förslag till förbundsstyrelsen, som sedan ska utmyнна i ett förslag till kongressen.

– Det här är mycket mer spetsigt än den tidigare strategin, vi kommer att bli mycket tydligare som organisation. Nu ser vi fram mot nya inspel och debatt, säger Johnny Mostacero.

➔ På iogt.se/kongress/remiss finns förbundsstyrelsens förslag i sin helhet.

MÅL FÖR DEN NYA STRATEGIN

- **Alkoholnormen försvagas** så att den inte står i vägen för medvetna och hållbara beslut.
- **Folkhälso- och frihetsperspektivet** genomsyrar alkoholfrågan på alla nivåer.
- **Den nyktra rösten** i samhället är trovärdig och efterfrågad.
- **Regleringen** av alkoholindustrin skärps.
- **Allmänheten stödjer** en progressiv alkoholpolitik.

Foto: Nathalie C. Andersson

Lucas Nilsson

Foto: Nathalie C. Andersson

Johnny Mostacero

Foto: Eva Ekeröth

Oro i distrikten

Kommer verksamheten igång igen efter pandemin?
Det är en fråga som oroar distriktens ordförande.

Covid 19 Av en enkät som Accent skickat till de åtta IOGT-NTO-distriktens ordföranden står helt klart att pandemin påskyndat den digitala utvecklingen. Distrikten anser generellt att de lyckats hålla kontakt med föreningar och medlemmar under pandemin. Det har skett via Facebook, mejl, post och telefon. Utbildningar och träffar har genomförts digitalt. Öst och Sydost möter dessutom medlemmarna på nytt sätt genom att regelbundet finnas tillgängliga digitalt.

Många verksamheter har pausats, och det finns en oro för att inte alla föreningar ska orka dra igång igen när pandemin är slut.

Men det finns också exempel på verksamheter som startat under pandemin och som sannolikt kommer att bli kvar. Fritid och hälsa är ett koncept som såväl Svea som Gävle-Dala startat under året (Se även sid 38). En annan ny aktivitet är digital frågesport, som IOGT-NTO Mitt drevit, och som blivit populär långt utanför distriktets gränser.

Väst har startat bokcirklar, haft drogkamp, chokladprovning och föreläsningar – allt i digital form. De påpekar att deltagarantalet varit högre än på de fysiska föreläsningar de ordnat tidigare.

Distriktens ekonomi har i de flesta fall inte påverkats alls, eller möjligen till det bättre, eftersom utgifterna varit färre. Intäkter från verksamheter som second-hand eller kursgård, som inte gått att hålla igång, har dock uteblivit.

Föreningar som äger hus har missat tillfällena till uthyrning. De med god ekonomi har passat på att renovera och underhålla, medan underhåll av hus i föreningar med sämre ekonomi blivit eftersatt.

Det finns även en oro för att tappa medlemmar när det förekommer så lite verksamhet.

– Vi försöker nyttja den här tiden tid som en språngbräda för att utveckla vårt distrikt och sättet att arbeta på, säger Emma Axelsson, IOGT-NTO Sydost.

Eva Ekeröth

IOGT-NTO med i utredning

Gårdsförsäljning Irma Kilim, drogpolitisk chef på IOGT-NTO, har utsetts av regeringen att ingå som expert i utredningen om gårdsförsäljning.

– Det är kul och stort för oss att IOGT-NTO får delta i utredningen. Det blir väldigt viktigt att bevaka folkhälso-perspektivet när expertgruppen är så industritung, säger hon.

Eva Ekeröth

Pengar till nyktra hus

Våra gårdar Totalt ansökte nykterhetsrörelsens föreningar om 16 miljoner kronor i statligt bidrag för att lindra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin. Det blev något mindre: 11,4 miljoner.

– Så vi får hyvla. Men de flesta har fått en bra täckning av sitt ansökta belopp, säger Simon Svensson, Våra gårdar.

Emelie Svensson

Foto: Privat

Tillsvidare ses tillsvidare digitalt

UNF Föreningen Tillsvidare ses av pandemiskäl tillsvidare digitalt. På dagordningen står pyssel- och fixarkvällar. Ordförande Jennie Rydén efterlyser nu samarbete med andra föreningar.

Emelie Svensson

”Diktsamlingen har gjort att jag vågar tro på mig själv”

Medlemmen Märta Peterson

Hur började ditt skrivande?

– Allt började när jag var sju år och jag fick läsa upp en dikt på min examen. Sedan var jag fast! Jag läste mycket av andras poesi, men så började jag skriva själv så småningom. På den vägen är det. Nu har jag gett ut min första samling som bok med hårda sidor, och mitt barnbarn har gjort framsidan.

– Många verkar tycka om det jag skriver. Det finns även de som tonsätter dikterna och har använt dem i olika sammanhang, vilket är väldigt roligt. Det har gjort att jag vågar tro på mig själv. När jag började, på 1980-talet, vågade jag inte visa dikterna för någon.

Hur har du det under pandemin?

– Jag har ju inte fått göra något, det är jobbigt. Men jag har en dotter i närheten så jag har ändå fått den hjälp jag behöver. Biblioteket levererar hem böcker till mig också, vilket är fantastiskt. Så jag läser mest, och har mått så bra jag kan.

Vilken fråga anser du är viktigast för IOGT-NTO och nykterhetsrörelsen?

– Att vi lyckas locka fler unga. Det måste man satsa mer på. Men hur man ska göra det vet jag inte – det är en svår fråga. Vi hade ju så många unga medlemmar tidigare som försvunnit. Jag tror att med rätt personer i ledningen kan det gå. Själv har jag varit med sedan jag var nio år och rörelsen har betytt väldigt mycket för mig. Det är något jag aldrig kommer släppa.

Text: Emelie Svensson Foto: Stéfan Estassy

Ålder: 93 år. **Bor:** Valbo, nära Gävle. **Familj:** Två döttrar. **Övrigt:** Märta Petersons bok heter *Under äppelträdet*, Hede förlag.

Foto: Futurion

Hallå där Ann-Therese Enarsson

1 Du är vd för tankesmedjan Futurion och nu styrelseledamot i Miljonlotteriet. Hur känns det?

– Väldigt kul och hedrande, eftersom Miljonlotteriet är en sådan viktig aktör och motorn för hela IOGT-NTO-rörelsen. När man förstår hur komplex alkoholfrågan är och hur det ser ut i samhället, är det svårt att inte bli engagerad.

2 Miljonlotteriet satt extra guldkant på din egen uppväxt, berätta!

– Jag växte upp i en stor familj, och pappa pendlade dagligen till jobbet, vilket gjorde att ett bilen sällan fanns tillgänglig i hemmet. Men när jag var i 10-årsåldern vann vi högsta vinsten på Miljonlotteriet – en bil. Allt förändrades när vi vann bilen, vi kunde göra saker som vi aldrig haft möjlighet till annars. Det var världens grej!

3 Du var med och startade IQ, har suttit i styrelsen för Alkoholpolitiskt forum och Postkodlotteriet, och varit generalsekreterare för Non Smoking Generation.

– Det har blivit mycket opinionsbildning för mig i yrkeslivet, ofta med ungas förutsättningar i fokus. Jag hoppas att den kombinationen kan bidra med insikter som är relevanta och att jag kan återgälda all den spel- och vinnarglädje som jag känt genom åren. Det är lite "pay-back-time" för mig.

Emelie Svensson

Krisfond för Myanmar

Läget förvärras efter militärkuppen. IOGT-NTO-rörelsen har startat en fond för att stötta kampen för demokrati.

Sydostasien IOGT-NTO-rörelsen driver flera biståndprojekt mot alkohol och andra droger, och för demokrati och jämställdhet i Myanmar. I början av februari i år tog militären över makten i landet genom en kupp. Sedan dess har ett stort antal människor mördats och fri- och rättigheter, bland annat demonstrationer förbjudits.

Den svenska biståndsmyndigheten Sida har stoppat stöd till statliga aktörer i Myanmar.

– Våra projekt kommer inte att påverkas av att Sida drar in biståndet. Sidas beslut gäller det bilaterala samarbetet med Myanmar:s regering, kommenterar Jens Rosbäck, chef för IOGT-NTO-rörelsens internationella arbete.

– Men i förlängningen kan ett indraget stöd till regimen få negativa konsekvenser då mycket av civilsamhällets stöd syftar till att stärka dialogen mellan civilsamhälle och regering. Detta är svårt om regeringen inte har kunskap och förmåga att delta i sådan dialog.

Landets banker är stängda, bankomater fylls inte på och att det finns inte längre vare sig internet eller

mobilbanksfunktioner. Det innebär att människor varken kan ta ut pengar eller betala ut löner.

– Just nu kan vi inte göra så mycket på plats. Aktiviteter kan inte genomföras och säkerheten kommer först.

IOGT-NTO-rörelsen har startat en krisfond vars syfte är att stödja aktivister som kämpar för demokrati, frihet och fred.

– Fonden kommer gå till att öka säkerheten för demonstranterna och deras familjer. Detta genom att ge stöd till resor, mat och förnödenheter, juridisk hjälp, tillfälliga boenden med mera, säger Maria Bergqvist, IOGT-NTO:s internationella avdelning.

IOGT-NTO-rörelsens samarbetspartners i Myanmar, står som garant för att pengarna kommer fram. Bidrag till krisfonden kan swishas till 90 05 190, (märk bidraget Myanmar) eller via iogntororelsen.se/ge-en-gava. Där kan pengar sättas in till Privatgåva Internationellt, eller använd plusgiro 900519-0 och märk insättningen Myanmar. Vid Accents pressläggning hade 12 260 kronor samlats in.

Ulrica Ambjörn

Foto: AP

Människor i Yangoon demonstrerar för demokrati med risk för livet. Militärkontrollerad tv har varnat för att de kommer "att skjutas i huvudet eller ryggen."

Foto: Johanna Syrén

Accentpodden avsnitt 38: Fängelset och behandlingen

”Ingen lever det livet och fastnar i det helvetet för att det är så roligt.”

Annika Östberg berättar i det senaste avsnittet av Accentpodden om drogberoendet och om vad tolvstegsprogrammet betytt henne. En behandling som hjälpt många, men som nu hotas av nedläggning.

Konst ska ge skjuts åt globala alkohilmål

Globalt IOGT-NTO-rörelsen satsar på att öka svenskarnas medvetenhet om kopplingen mellan alkohol och global utveckling – med hjälp av en interaktiv konstutställning.

– Vi vill få folk att bli delaktiga och öka pressen på politiker, säger Maria Bergqvist, IOGT-NTO-rörelsen.

Satsningen kommer att pågå 2021-2023, och förbunden i IOGT-NTO-rörelsen samarbetar med Nykterhetsrörelsens bildningsverksam-

het, NBV, och Våra Gårdar.

Grundtanken är att Sverige på sikt ska stärka bland annat Världshälsoorganisationens arbete med Agenda 2030; 17 globala utvecklingsmål, som bland annat går ut på att utrota fattigdom, hunger, förverkliga mänskliga rättigheter och uppnå jämställdhet.

– Vi vill få människor att fundera på hur många av utvecklingsmålen som faktiskt påverkas negativt av alkohol- och drogproblema-

tik, säger Maria Bergqvist.

I satsningen ingår bland annat en interaktiv konstutställning. Konstverk kopplade till de globala utvecklingsmålen samlas in till utställningen, men även svenskar i gemen uppmanas att bidra med egna verk.

– De som besöker konstutställningen får alltså även själva skapa. I vissa fall finns riktig ram och målarduk, och i andra fall handlar det om att pynta affischer.

Utställningar kommer bland annat att synas i Våra Gårdar-lokaler, och en del ska skickas till Junis- eller scoutföreningar över hela landet.

Emelie Svensson

Maria Bergqvist

Foto: Nathalie C. Andersson

Diplom för långt medlemskap

75 år Gunnar Eriksson, Breidablick, Bert Roland Jonsson, Umeå, IOGT-NTO Umeå.

70 år Nils Börje Nilsson, Umeå, IOGT-NTO Umeå, Gunvor Wallin, Kramfors, Friskt mod.

På nya jobb

Emil Juslin är ny politisk sekreterare för IOGT-NTO-rörelsen i Bryssel.

Han-Olof Andersson är ny teamchef i IOGT-NTO Norr Mitt.

Gunnar Lundström är anställd som tillförordnad chef för internationella avdelningen till och med den 30 september.

Leif Arne Gustavsson är vikarierande teamchef i IOGT-NTO Syd.

Petra Berghäll är vikarierande teamchef i IOGT-NTO Väst.

Foto: iStockphoto

Promenad ger klirr i kassan

Elisabeth Myregrund gör en insats för sin hälsa – som även gynnar hennes förening.

IOGT-NTO – Det här är en riktigt bra idé. Den främjar folkhälsan och genererar samtidigt pengar till den lokala IOGT-NTO-föreningen. Så att det finns pengar att få igång mer verksamhet med när pandemin minskar sitt grepp om oss, säger Elisabeth Myregrund i Falun.

Under vårvintern har flera IOGT-NTO-distrikt valt att satsa på kampanjen Fritid och hälsa, och uppmanat sina medlemmar att delta. Varje månad ingår en ny utmaning, en valfri fysisk aktivitet som ska pågå minst 30 minuter.

Deltagaren ska ta en selfie, alternativt bild på omgivningen, som ska skickas in till tävlingsledningen. När fem medlemmar i samma förening skickat in en bild får föreningen 500 kronor, och när tio deltagit får föreningen 1000 kronor till sin verksamhet. Deltagarna uppmanas även att publicera sina bilder under hashtaggen #iogtntoirörelse.

Foto: Privat

Elisabeth Myregrund

Elisabeth Myregrund har laddat upp en härlig vinterbild från sin lunchpromenad i strålande sol och minusgrader i Facebookgruppen IOGT-NTO medlem.

Hur kom det sig att du hakade på kampanjen?

– Jag fick först ett mejl med informationen och tänkte att det lät som en jättekul idé att min motion kan ge pengar till min lokala förening. Sedan kom det upp ett inlägg i mitt Facebook-flöde om det, nästan som en påminnelse, och då bestämde jag mig för att haka på. Motionerar gör jag ju ändå, men kan det ge pengar till föreningen så är det ju toppen.

Ulrica Ambjörn

Foto: Istockphoto

Foto: Privat

”Tokig gubbe” på besök?

Semester 2021 Jan Ekman i Hedmora fick en MC-resa till Isle of Man i 75-årspresent. Men nu är den inställd på grund av pandemin, och han fick istället idén att göra en roadtrip och besöka IOGT-NTO-föreningar i Sverige. Så nu undrar han om någon vill ha besök av ”en tokig gubbe”, som även är intresserad av konserter och andra aktiviteter? Jan Ekman nås på jan.c.ekman@telia.com

Ulrica Ambjörn

96

miljoner kronor till IOGT-NTO-rörelsens ideella verksamheter i Junis, Ungdomens nykterhetsförbund, UNF, Nykterhetsrörelsens scoutförbund, NSF, och IOGT-NTO. Det är resultatet av Miljonlotteriets utdelning för 2020.

Källa: Miljonlotteriet

Rekordår för Accents webb

Accentmagasin.se Förra året var det fler än någonsin som läste Accent på webben. Totalt hade accentmagasin.se 402 757 unika besökare under 2020. Också Accents nyhetsbrev, som distribueras per mejl varje fredag, växer.

– Besparingskrav gör att Accent kommer ut med färre pappersutgåvor. Webben, där vi publicerar nyheter under hela veckan, har tillsammans med nyhetsbrevet blivit ännu viktigare, säger Ulrica Ambjörn, chefredaktör.

Eva Ekeröth

Foto: Istockphoto

”Vi behöver all hjälp vi kan få”

Foto: Tommy Thelin

I februari totalförstördes IOGT-NTO-lokalen i Åte i en anlagd brand. Föreningen vädjar om hjälp för att bygga upp huset igen.

Åtegården Morgonen den 5 februari väcktes Steffan Vesterlund av ett samtal från räddningstjänsten. Det tog ett par sekunder innan han förstod vad de sa i andra änden av luren: Att föreningslokalen stod i full brand och inte gick att räddas. När han kom till platsen pyrde det fortfarande.

Foto: Agneta Rundkvist

Steffan Vesterlund

– Det var bedrövt att se men tack och lov hade ingen människa kommit till skada.

– Man har så mycket tankar kring det, allt man jobbat för var borta. Min styvfar är en av de medlemmar som lagt ner hela sin själ i att bygga

upp verksamheten – och nu har allt gått upp i rök, säger han, och fortsätter:

– Jag har varit medlem i sju år och tycker att IOGT-NTO gör så mycket viktigt arbete för bygden. Jag vet hur mycket den lokalen betyder för många här.

Åtegården, som fungerat som samlingslokal för hela bygden, är visserligen försäkrad. Men enligt Steffan Vesterlund räknar de med att endast få ut en del av den summa som krävs för att bygga upp något likvärdigt. Enligt hans bedömning behövs 600 000–900 000 kronor, men föreningen har endast 150 000 kronor på kontot.

Efter Accents artikel i nättidningen accentmagasin.se i mars har IOGT-NTO-distriktet startat en insamling.

– Redan när det informerades om branden för en månad sedan nämnde någon insamling. Då ville vi avvakta vad föreningen står. Nu är de ju helt inställda på återuppbyggnad, säger Olle Häggström, ordförande i IOGT-NTO Mitt.

– Vi har inte spekulerat i något resultat, men i första läget hoppas jag på 50 000 kronor. Det är viktigt att många känner sig delaktiga.

I övrigt är distriktet redo att stötta föreningen när de vill ha stöd att organisera sådant som uppstår, i kontakter med kommunen och att hjälpa till med ansökningar till fonder som kan bli aktuella att söka bidrag hos.

– Vi behöver all hjälp vi kan få. Lokalen är så viktig för alla i området. En del är pessimistiska och säger att de aldrig tror att det går. Men jag tror att vi kan ro det här i land! Folk är generösa. Vi är jättetacksamma för alla som hjälper oss på olika vis, varje litet bidrag välkomnas. Det går rakt in i hjärtat säger Steffan Vesterlund, som hoppas att det blir möjligt att bygga ett nytt hus, om än inte en exakt kopia.

– Vi hoppas kunna bygga ett hus som passar ännu bättre för de behov som finns. Vi har både barnfamiljer, äldre och handikappade som använder Åtegården, och det vore suveränt om vi kan bygga ett enplanshus som är mer anpassat för dem.

Branden i Åtegården är en i en serie av anlagda bränder i Örnsköldsviks omgivning. Polisen har gripit två misstänkta män i 20-årsåldern.

Det går att bidra till Åtegårdens återuppbyggnad genom att swisha valfritt belopp till 123 595 8038 IOGT-NTO Mitt, eller använda bankgiro 847-3977. Märk bidraget Åte. Vid Accents pressläggning har 72 312 kronor samlats in.

Emelie Svensson

Därför sviker unga rörelsen

Foto: Arno Senoner

Unga dricker allt mindre alkohol jämfört med tidigare generationer. Men allt färre engagerar sig i en nykterhetsorganisation.

Engagemang – För mig är det en sådan paradox. Jag ville ta reda på hur det går ihop, säger Kim Fagerholm, Motorförarnas helykterhetsförbunds ungdomsorganisation MHF-ungdom.

I rapporten *Varför unga nykterister inte organiserar sig inom nykterhetsrörelsen* har hon intervjuat hundra 20–25-åringar som inte dricker alkohol, och som inte är engagerade i nykterhetsrörelsen sedan tidigare.

Resultatet visar att ”nykterist” tidigare varit ett mervärde som man skapat en gemenskap kring. Idag är det snarare ett livsstilsval som unga inte nödvändigtvis upplever att de måste

bekräfta med ett medlemskap i en nykterhetsorganisation.

– Som en kille som bor i stadsmiljö sa: ”Vad ger det mig? Jag behöver inte betala medlemsavgift för att beställa alkoholfritt på krogen.”, säger Kim Fagerholm.

På frågan om varför unga engagerar sig i andra föreningar, exempelvis idrottsklubbar, var svaret att det är svårt att spela fotboll med sig själv – och då finns ett tydligt syfte med medlemskapet. Men fler hade svårt att se vad de fick ut för mervärde av en nykterhetsorganisation.

– En ung tjej sa att hon var både vegan och nykterist, men hon behövde inte vara med i ”veganernas vänner” bara för det. Däremot följde hon många sidor på sociala medier för att få tips och inspiration om veganism. Det tyckte jag var klockrent i hur man ser på det. Man hittar sin nisch, och engagerar sig på nätet, men organiserar sig inte genom att gå på möten.

Många av de Kim Fagerholm intervjuade förknippar nykterhetsrörelsen med personer som haft alkohol- eller andra drogproblem, och ifrågasatte om de skulle känna tillhörighet i en sådan grupp.

– Det är en intressant tanke för nykterhetsorganisationer att diskutera tror jag – är vi till för alla, eller för de som tidigare haft beroendeproblematik? I så fall kanske vi måste tänka på att verka mer inkluderande? säger hon.

En intervjuuperson hade tidigare varit medlem i en nykterhetsorganisation, men lämnat, delvis för att han ansåg att nykterister hade en dålig attityd mot personer som dricker.

– Han sa: ”Om man bara dricker två-tre gånger per år, var det som om man är

sämré än andra. Sánt gillar inte jag”. Det var många i enkäten som sa att de bara dricker 1–2 gånger per år, och beskrev det som att de varken är välkomna bland nykteristerna – då blir de dömda där, men inte heller bland

Privat

Kim Fagerholm

de som dricker regelbundet – där blir de istället tjtade på, säger Kim Fagerholm.

Kim Fagerholm hoppas att studien ska användas som underlag för diskussioner i nykterhetsrörelsen i syfte att utveckla organisationen.

– Många yngre upplevde att äldre i organisationer har svårt att överlåta makt till de unga. Om de unga har åsikter, kan det bli avfärdat som gnäll, säger hon.

Emelie Svensson

FOLKNYKTERHETENS VECKA 10-16 MAJ
**GÅRDSFÖRSÄLJNINGSPRÅGAN AVGÖRS
TILLSAMMANS STOPPAR VI FÖRSLAGET NU!**

Hur? Scanna koden
och läs mer på
iogt.se/fnv

*IOGT-NTO Svea Bergslagen & GävleDala
bjuder in sina medlemmar till Fritid & Hälsas*

FRÅGESPORT

*med frågor kopplade till den heta debatten om
gårdsförsäljning och vad den egentligen handlar om*

EN FRÅGA VARJE VECKA UNDER 6 VECKOR

STARTA IDAG!

**ALLA MED 6 RÄTT VINNER EN MILJONLOTT &
HAR CHANS ATT VINNA SUPERPRESENTKORT
FRÅN GOGIFT.COM**

**FRÅGOR & DE RÄTTA SVAREN
SAMT MER INFORMATION
HITTAR DU PÅ DISTRIKTENS
HEMSIDOR UNDER**

www.iogt.se

**Svea Bergslagen
GävleDala**

Rigga för digital kongress

Hur ska IOGT-NTO:s första digitala kongress 28 juni–4 juli riggas så att det blir det bästa av både politik och party? Accent ställde frågan i Facebookgruppen IOGT-NTO MEDLEM och fick en mängd svar.

TEXT Ulrica Ambjörn ILLUSTRATION Fernando Medina

"Lättåtkomliga fikarum
på 7-8 personer."

"Studiosnack
med motionärer
i heta frågor."

"Hattar? Vimplar?
Banderoller?
Godisregn?"

"Här i Falkenberg kan vi ju
samlas på stranden."

”Allt är bäst med Junis”

Fysisk aktivitet, glädje och varm korv är ett koncept som fungerar bra hos Junis i Söderhamn: ”Man får träffa kompisar och göra roliga saker.”

TEXT Eva Ekeröth FOTO Ida Frid

◀ Kyla och mörker
hindrar inte medlemmarna i Kraft
och vilja att ha kul.

Det är kallt och mycket snö den torsdagskväll i februari då Accent besöker Junis-föreningen Kraft och vilja i Söderhamn. Högt upp på en av stadens höjder ligger den gulmålade Godtemplargården. På baksidan samlas medlemmarna i Junis-föreningen. En av de första på plats är tioåriga Sumayo Abdi Adow. Hon tycker att ALLT med Junis är kul.

– Man får träffa kompisar och göra roliga saker, säger hon.

Det är bara andra träffen sedan jullovet.

– Vi hade ett längre uppehåll på grund av pandemin, men nu är vi igång igen och har bestämt att tre av fyra aktiviteter ska genomföras utomhus, säger Pär Forsström som varit ledare i föreningen sedan 1988.

När klockan blir fem tågar gruppen iväg till "gamla 17", som ligger alldeles bakom kyrkan inte långt från godtemplargården. Där ansluter fler, sammanlagt dyker 25 barn upp. Gruppen samlas i en stor ring runt några marschaller.

– Idag får ni välja på att åka pulka och madrass, spela fotboll i snön eller gå en tipspromenad. Och sedan blir det fika. Ser ni vad det blir idag? frågar Pär Forsström.

– Korv! ropar barnen och sprider sedan ut sig mellan de olika aktiviteterna.

Pulkor och madrasser är populärast. De används både för att åka utför de enorma snövallarna som är upplagade runt planen, och för att dra varandra i full fart. Några tävlar om vilket ekipage som ►

kör fortast. Andra drar sina kompisar i hög hastighet runt, runt, på den plogade planen. Stundtals går det så fort att det är svårt att hålla sig kvar för den som sitter i pulkan.

Den här kvällen är fyra ledare på plats. Pär Forsström har tagit med en kollega som förstärkning. Han heter Simon Johansson och arbetar liksom Pär Forsström på Norrtullsskolan.

– Pär bad mig följa med förra veckan när de också åkte pulka och madrass. 95 procent av alla barn här är elever till mig så det är inga konstigheter, säger han – som om det var helt självklart att skolans personal förlänger arbetsdagen en hel kväll i 12 minusgrader utan lön.

Sebastian Udenius, ansvarar för korvgrillningen. Han har varit Junis-ledare

”Jag tycker om att se människor utvecklas.”

Pär Forsström

i tre år och är själv medlem i Ungdomens nykterhetsförbund, UNF.

– I Gävleborg har vi mycket samarbete mellan UNF och Junis. Det är kul att engagera sig för barnen. Förhoppningsvis går de över till UNF när det är dags, säger han.

15-åringen William Norling är hjälpledare.

– Det är kul. Jag gillar att hjälpa till. Jag började i Junis för ett år sedan. Det var Pär som ”släpade” med mig, säger han med ett leende när han plötsligt får en hink snö öst över sig.

Det är Ellinor Eriksson som håller snön över honom. Hon och kompiserna Michaela Jansson är nästan jämngamla med William och säger att de gillar att retas. Det får också avsedd effekt och ett snöbollskrig bryter ut mellan dem.

Några av barnen sparkar fotboll på den

◀ Said Ahmed och Dinay Amanuel väntar på att korven ska bli färdiggrillad.

► Ronja Samuelsson är den som varit medlem längst i föreningen.

– Det brukar vi göra varje år, fast inte förra året, tillägger hon.

Nej, inget är som vanligt under pandemin. Ilyas Ayub Ahmed och hans kompis Dinay Amanuel säger att de gillar att vara utomhus.

– För då får man inte corona, säger de. Annars skulle vi helst vara inomhus och spela Playstation 4.

Afnan Caydarus tycker att det bästa med Junis är att barn som har tråkigt hemma kan komma och göra roliga saker.

– Roligast är att spela fotboll, gärna snöfotboll, och att gå iväg till något ställe och åka pulka, säger han.

Lagom till korven börjar bli färdig på grillen dyker föreningens 18-åriga ordförande Abdirahim Ahmed Ali upp. Han är medlem i UNF och blev Junisledare 2018. Sedan i somras är han ordförande.

– Det är jättekul att de valde mig. Det är ett stort ansvar. I styrelsen kommer vi överens om vad vi ska göra på träffarna. Jag gillar att vara med och bestämma och det får jag som ordförande.

Han tror också att det är en bra erfarenhet.

– Den kan jag ha nytta av i framtiden, säger han, medan han hjälper barnen att sätta ketchup på korven.

När klockan närmar sig halv sju börjar barnen troppa av. De flesta har ordentliga vinterkläder, men inte alla. Mehmet Al valde jeans idag och ser ut att frysa.

Har du inga långkalsonger?

– Nej, fast jag fryser bara om fötterna, säger han och pekar på sina boots.

Pär Forsström vinkar av barnen vartefter de går samtidigt som telefonen ringer och han får instruktioner om var olika barn ska hämtas, eller vilken buss de ska sättas på.

– Nästa vecka blir det pulkaåkning igen, ropar han.

Han är rosig och kall, men glad.

– Jag tycker om att se människor utvecklas. Jag har själv vuxit så mycket i den här organisationen och vill att andra också får göra det. Hos oss ska man bli sedd, lyssnad på och få ta ansvar. Det är så man växer. ☺

OM KRAFT OCH VILJA

► **Ort:** Söderhamn.

► **Grundades:** 1895. Antal medlemmar: 79, mellan 6 och 15 år.

► **Aktiviteter:** Den här säsongen mest utomhusaktiviteter. Varje år brukar föreningen arrangera två övernattnings. Tillsammans med övriga föreningar i distriktet brukar de göra en resa till Stockholm varje år.

► **Antal ledare:** 15, "I varje fall på papperet. Några bor längre bort och brukar ställa upp när vi har läger."

oplogade fotbollsplanen bakom snöval-len. Där saknas belysning så de flesta föredrar den belysta, plogade planen som egentligen är en parkeringsplats. Där står en enda, översnöad bil.

Ronja Samuelsson och Jenna Sved blir dragna i ett pulkatåg av Tilde Hallström. Det går undan. Trots att hon bara är nio år är Ronja Samuelsson den som varit medlem längst i föreningen.

– Hon har varit med sedan hon satt i barnvagn och följde med sina syskon, säger Pär Forsström.

– Jag har varit jättemånga gånger på Gröna Lund. Och så har jag varit på läger och sovit i tält. Det är roligast när vi gör sådana saker, åker till Stockholm eller till the Dome, en trampolinpark i Gävle, säger Ronja Samuelsson.

JUST NU

Till stöd för Myanmar

Läget i Myanmar är kritiskt och därför har IOGT-NTO, tillsammans med övriga IOGT-NTO-rörelsen, valt att gå samman i en gemensam insamlingskampanj under våren.

Så snart det är möjligt kommer de insamlade medlen skickas till våra partnerorganisationer i Myanmar. Insamlingen pågår april månad ut.

Läs mer på iogt.se

Årsrapportera!

Kom ihåg att skicka in föreningens årsrapport senast 30 april, så att föreringsstödet hinner betalas ut innan sommaren.

Allt om hur du gör för att årsrapportera hittar du på hemsidan:

iogt.se/medlemssidor/aret-medforeningen

"Tillsammans kan vi stoppa förslaget om gårdsförsäljning!"

Irma Kilim
Drogpolitisk chef

Digital kongress öppnar nya demokratiska dörrar

När världen har vänts upp-och-ner och IOGT-NTO:s kongress, precis som så mycket annat, blir digital öppnas nya demokratiska dörrar. Medlemmar som tidigare inte kunnat resa land och rike runt för att delta ges plötsligt nya möjligheter till delaktighet, de som inte känt sig bekväma med att tala inför stora grupper kan i text formulera kloka tankar, och invanda kongressrutiner får sig en välbehövlig genomlysning.

Den digitala omställningen ställer helt nya krav på samordning och utbildning från förbundets sida, så att alla – oavsett datorvana – känner sig välkomna och

trygga i den teknik som används. Just nu pågår en minutiös planering och testning för att just detta ska fungera så smidigt det bara går.

Samtidigt pågår det en minst lika noggrann planering för att kongressen ska bli så rolig som bara en IOGT-NTO-kongress kan vara! För oavsett om vi samlas i en stor lokal eller om vi ses genom våra datorer eller mobiler så vägrar vi tumma på den speciella kongresskänslan.

Årets kongress pågår 28 juni till 4 juli. Varmt, varmt välkommen!

Läs mer på iogt.se/kongress

GÅRDSFÖRSÄLJNING I FOKUS

Gårdsförsäljningsfrågan är brännande het, och det är nu den avgörs. Med start under Folknykterhetens vecka, vecka 19, initierar IOGT-NTO en stor påverkanskampanj med syfte stoppa gårdsförsäljningsförslaget och värna alkoholmonopol och folkhälsa.

Läs mer om hur du kan engagera dig på iogt.se/fnv

KALENDARIUM

APRIL

21

Motionsstopp

Sista dag att inkomma med motioner

30

Årsrapportera

Sista dag för föreningar att lämna in årsrapport

Hela kalendariet finns på iogt.se/event

MAJ

10

Folknykterhetens vecka

Pågår 10–17 maj. Temat för i år är Gårdsförsäljning. Läs mer om hur du kan engagera dig på iogt.se/fnv

13

Folknykterhetens dag

Höjdpunkten under Folknykterhetens vecka! Hur firar er förening?

JUNI

28

IOGT-NTO:s kongress

Kongressen pågår 28 juni – 4 juli

HÅLL KONTAKT

Huvudkontor

Besöksadress:
Gammelgårdsvägen 38
Stora Essingen

Postadress:
Box 12825
112 97 Stockholm

Faktureringsadress:
Box 12132,
102 24 Stockholm

Leveransadress:
Gammelgårdsvägen 42
112 64 Stockholm

Telefon: 08-672 60 00
E-post: info@iogt.se
E-post Medlemsservice:
medlemsservice@iogt.se

Har vi rätt e-post-adress till dig?

Nu kan du som har Bank ID själv logga in i vårt medlemsregister och se din medlemsperiod, dina värvningar, uppdatera dina kontaktuppgifter mm. All information finns här: iogt.se/medlemssidor/till-mina-sidor

Följ oss i sociala medier

facebook.com/iogtnto
Twitter: @iogtnto

HAR DU BETALAT DIN MEDLEMSAVGIFT?

Det finns flera olika sätt att betala på.

- Inbetalningsavi som du får hem i brevlådan
- Autogiro
- Swisha till 123 671 3135, ange summan (50 kr första året, 150 kr följande år) och följande uppgifter i meddelandefältet: iogt (mellanslag) personnummer (mellanslag) förnamn, efternamn
- Med betalkort eller swish på Mina sidor. Läs mer på iogt.se/medlemssidor/till-mina-sidor

KAN ETT BAKVERK VARA RASISTISKT?

Nu inleds ett arbete kring IOGT-NTO:s organisationskultur. Vilka frågor är viktiga för dig att uppmärksamma? Mer information kommer under våren här i Accent, i våra Facebook-grupper och på hemsidan. Läs mer om organisationskulturarbetet på iogt.se

Ny strategi ska göra våra röster tydligare

Med visst vemod inser jag att detta är min näst sista krönika som förbundsordförande. I denna kommer jag reflektera över de sex år

som snart passerat sedan jag tillträdde, föra att i min sista krönika i juni göra ett personligt bokslut av mina 25 år i rörelsen. Mitt främsta mål var att IOGT-NTO skulle utvecklas för att kunna möta framtidens utmaningar. Under mina år som tjänsteman såg jag en organisation som – för att vara viktiga och relevanta även i framtiden – var i stort behov av utveckling. Mitt mål var att vi ska känna oss som en organisation, och oavsett nivå, arbeta mot gemensamma mål. Men också göra skillnad genom att förflytta en stark alkoholnorm och verka för att alkoholfritt ska bli det nya normala.

I min första förbundsstyrelse 2015–2017 insåg vi tidigt under mandatperioden att vi för att lyckas gå från vad vi är till vad vi vill bli först behövde göra en omfattande intern utvecklingsresa. Efter utvärderande analyser och bred samverkan med våra 23 dåvarande distrikt lanserade vi i januari 2017 denna resa som Expedition 50. Att vi på kort tid lyckats göra stora förändringar beror på ett par viktiga saker, där den främsta var att vi

delade problemanalysen. Men också att vi gjorde resan tillsammans i organisationen, och hade modet att kasta oss ut i det som då var otrampad mark. Resultatet är att vi nu gjort det många andra organisationer står inför, men ännu inte påbörjat.

Det är med stolthet som jag ser hur relationen med våra åtta nya distrikt växer sig starkare och att vi är överens om att vi utvecklar vårt IOGT-NTO tillsammans med våra medlemmar. Vi har förändrat alkoholnormen till det bättre, och det är stadigt fler som ser den och vill vara med och förändra, vilket bådär gott inför framtiden. Jag har nu snart avverkat en sexårig strategiperiod och vi håller som bäst på att med bred samverkan färdigställa en ny strategi, anpassad efter den samtid vi lever i och framtiden vi står inför. Kortfattat innebär den nya strategin att vi blir tydligare kring vår särart nykterheten, och med den som grund kan verka för att tillsammans med våra medlemmar bli den starka röst vi förtjänar – och samhället behöver.

Johnny Mostacero

"Vi gör skillnad genom att förflytta en stark alkoholnorm och verka för att alkoholfritt ska bli det nya normala."

Johnny väljer

För alla de tre förbundsstyrelsernas ledamöter som under min tid som ordförande bidragit med kunskap i den gemensamma utvecklingsresan.

Ser fram mot att under mina sista månader som förbundsordförande få vara med och lägga viktiga pusselbitar på plats inför framtiden.

För personal inom äldreomsorgen som i det mesta är hjältar, men som felaktigt utgår från att alkohol är en guldkant som skapar trivsel.

FÖLJ JOHNNY
Facebook: Johnny Mostacero
Instagram: @johnnymostacero
Twitter: @JohnnyMostacero

Blå Bandet
*Söker dig som vill
göra skillnad!*

Verksamhetsstrateg

100 %

**Ansökan senast
10 maj 2021**

Mer info:

www.blabandet.se

**Följ oss på
Instagram!**

@accentmag

Njut av sommaren på Sillvik – boka ditt boende redan i dag!

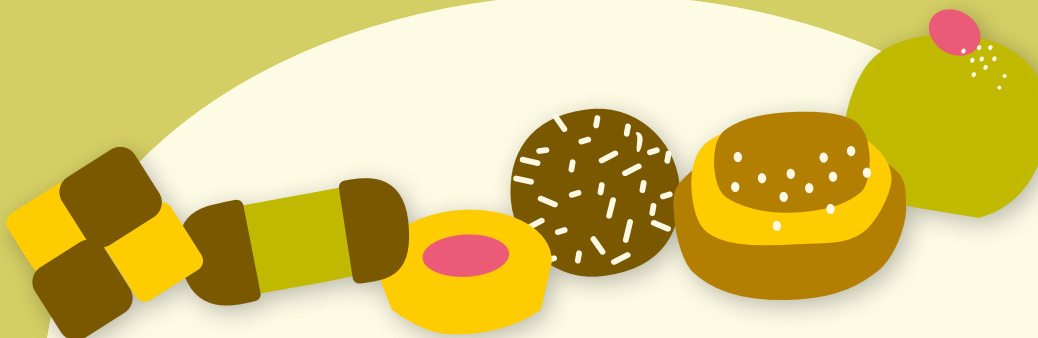
IOGT-NTO:s sommarhem Sillvik ligger vid västkusten i Torslanda utanför Göteborg. Du som är medlem i något av IOGT-NTO-rörelsens förbund kan hyra en bungalow för fyra personer i en vecka, lördag–lördag, för 2 900 kronor. Eller en stuga för 3 400 kronor. Passa på att boka innan det blir fullt!

Boka på 031-56 08 24 eller iogt-ntosillvik@telia.com

Läs mer på
sillvik.org

Sillvik
IOGT-NTO:S SOMMARHEM

Kan ett bakverk vara rasistiskt?

Du vet säkert vilket vi syftar på; de där med havregryn,
socker, smör och kakao. Rullade i kokos eller pärlsocker.

IOGT-NTO är en demokratisk organisation. Vi välkomnar alla
oavsett etnicitet, kön, ålder, religion eller politisk tillhörighet. Genom att
välja bort vissa ord kan fler känna sig hemma i vår nyktra gemenskap.

www.iogt.se/bemotande

